

קרימינולוגיה

שם ביה"ס:

כפר הנוער החקלאי כדורי

ישוב:

כדורי

תחום הדעת:

קרימינולוגיה

מס' יחידות לימוד:

2 יחידות לימוד

סמל מוסד:

280065

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף א' לפיתוח פדגוגי

תאריך אישור/עדכון

יולי תשפ"ב

תוכן עניינים

עמודים	תוכן
3	תיאור מאפייני בית הספר
4	סיבות והנמקות לפיתוח התוכנית וייחודיות התוכנית
5	היקף שעות
5	כותבי התוכנית
6	קהל היעד
6	התפיסה הרעיונית של התוכנית וראשי פרקים
7	מבנה הלימודים
9	מטרות התוכנית
11	דרכי הערכה של התלמידים
	פירוט התוכנית
12	שנה א' - כיתה יא'
19	שנה ב' - כיתה יב'
	דרכי הערכה שוטפות
24	דו"חות ניתוח מאמר / הרצאות / סרט
32	הערכה חלופית - הכנת כרזה
37	הערכה חלופית- משחק לימודי
45	דו"ח סיור
50	ביבליוגרפיה

1. תיאור מאפייני בית הספר והסביבה החברתית-תרבותית

בית הספר השש שנתי כדורי שנוסד בשנת 1933 הינו חלק מכפר הנוער כדורי בבעלות המנהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער. בית הספר נותן מענה למגוון של אוכלוסיות המתגוררות באזור, לפיכך ישנן מגוון רב של מגמות. כל אחת מהשכבות ז' עד י"ב, מלווה על ידי רכז שכבה מיומן ויועצת מקצועית.

תלמידי החטיבה העליונה לומדים במגוון רחב של מסלולי לימוד חקלאיים, מדעיים וטכנולוגים וזאת לצד פעולות ערכיות לחיים בשותפות תוך מתן כבוד ופעולות חברתיות המעודדות תרומה ומעורבות חברתית בקהילה.

בית הספר מהווה בית לכ- 1,600 תלמידים המגיעים מארבע מועצות: הגליל התחתון, כפר תבור, יבניאל, כפר כמא שהינם מוסלמים צ'רקסים ומהווים 15% מתלמידי השכבה, וכן תלמידי פנימייה המגיעים מכל קצות הארץ ובתוכם תלמידי נעל"ה ממדינות חבר העמים. כדורי מחנך לאהבת האדם והארץ והמודל שלנו, "חיים בחברה רב תרבותית", הוטמע באורח החיים בבית הספר. המסר שלנו הוא: "כולנו שונים זה מזה, אולם לכל אחד מאתנו יש פה מקום". אנו דוגלים בפלורליזם תרבותי, בו יש מקום לתרבויות רבות, השונות זו מזו ריבוי התרבויות והשוני ביניהן, מאפשר שיח פתוח, היכרות ולמידה עם הנורמות והערכים השונים והמגוונים שאנו רואים בתוך כותלי הכיתה.

"כדורי" רוקם קשרים עם בתי ספר ממגזרים שונים המבקשים ללמוד ולהטמיע את המודל הרב תרבותי הייחודי לו.

אנו מעודדים את התלמיד למצינות בכל התחומים, ומאמינים כי מצינות הינה דרך פעולה ולא רק הרגל. לכל תלמיד מתקשה או מצטיין, יש לתת את ההזדמנות והכלים להצלחה, אם זה במתן סיוע למי שמתקשה או קידום ודחיפה למצטיינים.

אנו, צוות בית הספר, מטפחים את מרקם היחסים בין מורים, תלמידים והורים ונמצאים בקשר הדוק עם רכזי הנוער בישובים, מתוך ראייה שהחינוך אינו תחום במקום או בזמן. שיתוף הפעולה עם רכזי הנוער ורכזי היישובים, יוצר המשכיות בטיפול התנהגויות חריגות ובהפנמת ערכים משותפים, הן לקהילה והן לבית הספר.

2. סיבות והנמקות לפיתוח התוכנית וייחודיות התוכנית מול תוכניות שקיימות

בית הספר הינו בית הספר השש שנתי היחידי באזור גליל תחתון. בית הספר נותן מענה למגוון של אוכלוסיות המתגוררות באזור. התלמידים מגיעים מכל קצות הארץ, ביניהם תלמידים מוסלמים צ'רקסים ותלמידי חבר העמים, בעלי דפוסי וערכי תרבות, נורמות התנהגות, ומסורות שונות. באמצעות מקצוע הקרימינולוגיה, ניתן להבין את הגורמים לתופעת העבריינות בקרב עולים, תוך חשיפה להתנגשות התרבויות וניגוד בדפוסי התרבות.

הרחבה בקרימינולוגיה היא הרחבה ייחודית ואנו מאמינים שמספר התלמידים שיבחרו במגמה זו יהיה גדול. לצערנו אנו עדים להתפשטות ולעלייה בפעילות העבריינות, במיוחד בקרב בני הנוער. בתוך בתי הספר ומחוצה לו. לימודים בתחום זה, יהוו ערך מוסף למניעה ראשונית של עבריינות נוער. הבחירה להתמקד בתיאוריות להבנת אלימות ועבריינות, היא כתוצאה של עבודה מול נוער החווה לחץ חברתי, חיפוש משמעות, חיפוש ריגושים למיניהם, אלימות, התמכרויות ועוד. החשיפה למידע ברחבי הרשתות החברתיות, מוביל לקושי בהבחנה בין טוב לרע, הגבולות מטשטשים, בעיקר נוכח גילויי אלימות בתקשורת, בחדשות ובסרטונים רבים ביו טיוב ועוד. התיאוריות שיילמדו, יעזרו להם לעשות סדר בעולמם. בנוסף, אנו נוכחים לראות כי בני נוער רבים מתקשים להעסיק את עצמם בשעות הפנאי, רוב זמנם הם מבליים מול המסכים, ומתוך שעמום יוצאות התנהגויות של חציית גבולות מההתנהגות הנורמטיבית. לימוד מקצוע הקרימינולוגיה מקנה לתלמידים מערכת ערכים ומיומנויות וכן תורם להתפתחותם כאזרחים שומרי חוק.

אנו מאמינים כי מקצוע הקרימינולוגיה יאפשר לבטא את היכולת לחנך את התלמידים לאחריות, לתפיסת חברה טובה יותר ונטולת אלימות ועבריינות. התוכנית שואפת לטפח תלמידים בעלי רמה גבוהה של רגישות חברתית, הבנת המציאות למניעה וחיפוש פתרונות. התוכנית מאפשרת פיתוח לומד עצמאי ואקטיבי בחברה של היום. לומד שיכול להבין סיטואציה חברתית ויכול אף להשפיע. בנוסף, מאפשרת לתלמידים את הרחבת הסקרנות, פרשנות וחקר הסביבה מנקודות מבט שונות, כאנשי מדעי החברה המסוגלים לשלב בין ראייה פסיכולוגית וקרימינולוגית. התוכנית תורמת לתחושת העצמה, שייכות וגאווה בית ספרית ותוך מגמתית.

3. היקף השעות ומספר יחידות הלימוד של התוכנית

היקף המגמה הינו ברמה של 5 יחידות לימוד הכוללת: 2 יחידות בקרימינולוגיה, 2 יחידות בפסיכולוגיה ועבודת חקר אישית/קבוצתית בהיקף יחידת לימוד אחת בנושא מתחום הקרימינולוגיה או הפסיכולוגיה, לפי בחירת התלמיד, שתוגש בכיתה יב' ועליה ייבחן התלמיד בבחינה בעל פה. בקרימינולוגיה- ילמדו התלמידים 180 שעות בפריסה לשנתיים.

בכיתה י'- התלמידים ילמדו רק את מקצוע הפסיכולוגיה.

בכיתה יא'- התלמידים ילמדו פסיכולוגיה וגם קרימינולוגיה. בקיץ תשפ"ד יישו לבגרות חיצונית בפסיכולוגיה .

בכיתה יב'- בסוף כיתה יב' ייבחנו התלמידים במקצוע הקרימינולוגיה. כמו כן יישו עבודת חקר בהיקף 1 יח"ל. העבודה יכולה להיות בפסיכולוגיה או בקרימינולוגיה, לבחירת התלמיד ובאישור המורה.

4. הצגת כותבי התוכנית ושותפיה – תיאור כישוריהם ואפיוניהם של המורים העתידיים ללמד בתוכנית

כותבי התוכנית הם: הגב' רותי טלר, הגב' שני גולן, סגנית המנהלת ורכזת פדגוגית הגברת דפנה דוידסון ומר זיו זיגרמן.

דפנה דוידסון- מורה מקצועית ומגישה לבגרות במקצוע אנגלית מזה 23 שנים. רכזת פדגוגית של בית הספר וסגנית מנהלת מזה 7 שנים. בעלת תואר ראשון בבלשנות אנגלית מהאוניברסיטה העברית בירושלים. בעלת תעודת הוראה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

רותי טלר- מורה בבית הספר "כדורי" משנת 2010. בעלת ותק של 12 שנה במערכת החינוך. רכזת הנחלת הלשון בפרויקט נעל"ה ורכזת מגמת מדעי החברה. מגישה לבגרות במקצוע פסיכולוגיה ומנחה במסגרת היחידה החמישית במדעי החברה. בעלת תואר ראשון במדעי ההתנהגות- התמחות בקרימינולוגיה - מכללת עמק יזרעאל ובעלת תעודת הוראה בחינוך המיוחד- ממכללת דוד ילין. בנוסף בוגרת קורס למיניות בריאה מטעם 'מידע אמין על מין'.

שני גולן – מורה בבית הספר "כדורי" משנת 2019 בעלת ותק של 14 שנה במערכת החינוך. בעלת תואר ראשון במדעי המדינה וחינוך- אוניברסיטת חיפה, תעודת הוראה במדעי המדינה ואזרחות ובעלת תואר שני ביחב"ל- אוניברסיטת חיפה. מגישה לבגרות באזרחות וסוציולוגיה ומנחה עבודות גמר במדעי החברה. בעלת ניסיון כרכזת התאמות של החטיבה עליונה.

זיו זיגרמן – מורה בבית הספר "כדורי" משנת 2017. בוגר תכנית "חותם" בעל ותק של 8 שנים במערכת החינוך. מגיש לבגרות במקצועות אזרחות והיסטוריה. בעל תואר ראשון בפוליטיקה וממשל וחברה אירופית – אוניברסיטת בן גוריון בנגב, תואר שני במדע המדינה ויחסים בינלאומיים – האוניברסיטה העברית בירושלים, תעודת הוראה – המכללה האקדמית בית ברל בשיתוף אוניברסיטת חיפה. בנוסף, מדריך מוסמך מטעם "גוגל ישראל" ומדריך מורים בתחום התקשוב

אפיון המורים העתידיים ללמד בתוכנית הינו מורים בעלי רקע וידע במדעי המדינה, במדעי החברה, קרימינולוגיה ופסיכולוגיה, אשר להם הכשרה מתאימה בהתאם לדרישות התוכנית וצרכי המערכת. זיו זיגרמן ודפנה דוידסון, לוקחים חלק בבניית התוכנית מתוך חשיבה לתרומה ברקע הפדגוגי והתקשוב. הוראת המקצועות תעשה ע"י רותי טלר, שתלמד קרימינולוגיה ושני גולן תלמד פסיכולוגיה.

5. תיאור קהל היעד של התכנית

תכנית הלימודים מיועדת לתלמידים בעלי מוטיבציה גבוהה ויכולת כתיבה וניתוח. על כן, יש צורך לקבל מידע אודות התלמיד מבחינת אופי ויכולות לימוד מכיתה ט'. לאחר שהתלמידים בחרו את המגמה כבר בכיתה ט', תערך ועדה פדגוגית בנוכחות צוות החינוך: מחנכת הכיתה, רכזת ויועצת. בוועדה זו נקבל מידע אודות התלמיד, האם יש לו את היכולות הנדרשות ללמוד במגמה. כמו כן, יעלה בוועדה הפדגוגית דיווח על אירועי ההתנהגות, ציוני התלמיד במקצועות רבי המלל והמלצות במידה ויש ממורים מקצועיים המלמדים את התלמיד. אנו מאמינות שתלמיד שיבחר ללמוד במסלול זה ולאחר שעבר את הוועדה הפדגוגית, מגיע עם יכולות התבטאות בכתב ובעל פה, משמעת עצמית ויכולת התמודדות עם קריאת מאמרים ומחקרים.

6. התפיסה הרעיונית של התוכנית

מסגרת לימודים זו מדגישה את הקשר בין תחום הפסיכולוגיה והקרימינולוגיה. התוכנית מיועדת להקנות את מונחי היסוד של מדעי החברה ואת התיאוריות העיקריות בקרימינולוגיה. כלומר פריסה רחבה של ידע תיאורטי, החל מגישות קלאסיות ועד בתיאוריות עדכניות. הקרימינולוגיה שואבת את מושגי היסוד שלה מתוך התנהגות האדם. הבנת התנהגות האדם, היא מתחום עיסוקה של הפסיכולוגיה. הקרימינולוגיה מתבססת על תיאוריות המנסות להסביר מה מביא אדם להתנהגות תוקפנית או אלימה ומה גורם לעבריינות. הבנת אישיות האדם והבנת פסיכולוגיה התפתחותית מעניקים לתלמיד הבנה עמוקה יותר לגבי התפתחות אישיות עבריינית.

לדוגמא: התיאוריה הפסיכואנליטית משמשת בסיס להבנת אישיות עבריינית, שלבי התפתחות האדם כגון השלב הפאלי או האנאלי, בפסיכולוגיה התפתחותית עפ"י פרויד, גם הם גורמים להבנת בניית אישיות עבריינית.

לימוד נושא הקרימינולוגיה מקנה לתלמידים ערכים ומיומנויות ותורמת להתפתחותם כאזרחים שומרי חוק. התלמידים בגיל ההתבגרות, נתקלים בתופעות אלימות, שימוש בסמים ואלכוהול, דפוסים לא בריאים של מערכות יחסים וכדומה. מכאן, שהתכנית שואפת לטפח תלמידים בעלי רמה גבוהה של רגישות חברתית. מפגש עם אנשי מקצוע, מהווה חוויה לתלמידים ומאפשר הבנה טובה יותר של החומר התיאורטי שנלמד בכיתה.

7. ראשי פרקים של מיקוד הנושאים הנלמדים ודרכי ארגון התוכן

בתחום הקרימינולוגיה התוכנית תכלול את המבוא לקרימינולוגיה, תיאוריות ביולוגיות, גישות פסיכולוגיות- סוציולוגיות, עבריינות נוער, הסיבות לעבריינות נוער, אלימות מינית, המשטרה ומערכת המשפט מול הנוער, מטרות הענשה, המתעלל והקורבן, תיאוריות התיוג, סוגי סמים ופקודת המים המסוכנים, סמים בקרב מתבגרים, מניעה והתערבות, המאסר בישראל- שירות בתי הסוהר, חלופות למאסר, טיפול ושיקום של בני נוער נפגעי סמים ואלכוהול בישראל, סיור לכפר גמילה "מלכישוע", בריונות ברשת, פשיעת סייבר, כתות פוגעניות וזהות מקועקעת.

התוכנית כוללת 2 יחידות לימוד עיוניות.

8. מבנה הלימודים/ דרכי ארגון התוכן הלימודי במהלך שנות הלימוד -

כיתה יא:

הקניית ידע במבוא לקרימינולוגיה: קרימינולוגיה כמדע, עקרונות המדע, הגדרות הסטייה, סוגי סטייה.

תיאוריות ביולוגיות לתוקפנות: לומברוזו "העברין מלידה", דטרמיניזם גופני, אטביזם, סוגי עבריינים, פרי "אחריות חברתית".

גישות פסיכולוגיות: התיאוריה הביהביוריסטית והקשרה לעבריינות – התניה קלאסית והתניה אופרנטית, תורת "ההתחברות הדיפרנציאלית" של סאתרלנד.

עבריינות נוער: סיבות וגורמים: א. פסיכולוגיים - גרופאלו "פשע טבעי", ב. משפחתיים - בנדורה, סוגי משפחות, הירשי. אלימות במשפחה ג. חברתיים: תיאוריית

הלמידה, תיאוריית התיוג. ד. התנגשות תרבויות והעלייה העבריינית בישראל: תיאוריית "הקונפליקט התרבותי", "קרימינולוגיה תרבותית", תיאוריית "הסטייה

החברתית-תרבותית", התנגשות דפוסי תרבות, שוני במסורות וערכי תרבות, ריבוי קבוצות עדתיות.

ה. גורמים נוספים: ראשוניים ושניוניים, גורמים התפתחותיים, גורמים סביבתיים, פיתוח טכנולוגי, תרבות המסכים.
ו. מטלת סיכום: דו"ח צפייה על הסרט "סיכון מחושב".

אלימות מינית: אלימות מינית, תקיפה מינית, הטרדה מינית, מודל בריא לקיום יחסי מין: תקשורת, אמון וכנות. הסביבה שעוזרת למתן את הפגיעה: אמון, הימנעות משיפוטיות, הקשבה ופתיחות, אמפתיה ותמיכה.

המשטרה ומערכת המשפט מול נוער: מחלק הנוער, חוקר נוער, חוק הנוער, בית המשפט לנוער, חקירת קטינים, רישום פלילי, קצין מבחן לנוער, חוקר ילדים, עובד נוער.

מטרות הענישה: נקם, הרתעה, תגמול. מידה כנגד מידה, תיאוריית הלמידה האופרנטית, סוגי ענישה.

כיתה יב:

המתעלל והקורבן: קורבן, מתעלל, גניבה, רצח.

תיוג: תהליכי תיוג של הסוטה והעברייני: שוהם ואדד, הזדמנות ופשיעה: קלוארד ואוהלין, מילר תת תרבות.

סוגי סמים ופקודת הסמים המסוכנים: סוגי סמים, פקודת הסמים המסוכנים, תלות נפשית, תלות גופנית.

סמים בקרב מתבגרים: מצוקה ומתחים, לחץ חברתי, תיאוריית הקונפליקט, תת תרבות.

מניעה והתערבות: תוכנית מניעה, מניעה ראשונית, שניונית ושלישונית, מערך הפעלות ומטרות התוכנית.

המאסר בישראל- שירות בתי הסוהר: מטרות המאסר, בתי הסוהר בישראל, אלימות, צפיפות, בעיות הסמים, מעצר עד תום ההליכים ומדיניות השב"ס.

חלופות למאסר: מאסר על תנאי, סירוגי, סוף שבוע, תקופתי, עבודות שירות, שרות לתועלת הציבור, קנס, פטור.

טיפול ושיקום של בני נוער נפגעי סמים ואלכוהול בישראל: השירות הסוציאלי, מוסדות טיפול ושיקום, תלות בסמים ואלכוהול, סיור לכפר הגמילה- מלכישוע.

בריונות ברשת: מאפיינים, גורמים ומניעים לבריונות ברשת: אנונימיות ואי זהותיות, אי נראות, היעדר קשר עין, נטרול סטטוס. מגמות, השפעות והתמודדויות: גיבוש זהות, טשטוש גבולות, הסרת עכבות, תחושה של פרטיות וסודיות, הברחה הקלה. אלימות ובריונות ברשת.

פשעת סייבר: קשיי האכיפה במרחב הסייבר, סוגי הפשיעה והיקפה, השפעת פשיעת הסייבר ברמה החברתית, פוליטית וכלכלית.

עברייני הסייבר: התוקף ברשת, הקורבן ברשת, שיפוט מוסרי, התנהגות מוסרית, פצחנים, גישה ייחודית, גישה מוסרית וגישה אבולוציונית.

כתות פוגעניות: הגדרות וסיווגים מקובלים של כתות, מנהיגות, גיוס והמרה, מאפייני הנפגעים, טיפול, סיוע ותמיכה ע"י התערבות, מניעה

וחקיקה.

זהות מקועקעת: פיקוח חברתי, קעקועים בקרב אסירים בישראל, אופנת הגוף המקושט.

9. פירוט מטרות התוכנית

מטרת על: התוכנית הייחודית בקרימינולוגיה נועדה לפתח בקרב התלמידים מודעות חברתית לצד יכולת זיהוי והגדרה של דפוסי התנהגות שליליים, טיפוח ערכים וכישורים לפיתוח יחסים חברתיים בריאים ונורמטיביים, בבית הספר ומחוצה לו.

מטרות בתחום הידע:

- התלמיד ירכוש ידע תיאורטי ויישומי בתחום הקרימינולוגיה.
- התלמיד יידע ליישם תיאוריות ומחקרים על אירועים שונים.
- התלמיד ייחשף לידיעות אקטואליות המופיעות באמצעי התקשורת.

מטרות בתחום המיומנויות:

מיומנויות קוגניטיביות

- התלמיד ידע ויבין עובדות, מושגים, עקרונות, תופעות ותהליכים הקשורים בתופעת העבריינות, הן ברמת הפרט והן ברמת תופעות פשיעה חברתיות.
- התלמיד ידע ויבין כיצד לנתח את תופעת הפשיעה בקרב אוכלוסיות מוגדרות.
- התלמיד ידע ויבין את המשטרה ומערכת המשפט.

- התלמיד ינתח אירועים חברתיים תוך יישום החומר שלמד ויקשר בין תופעות מתוך ראייה ביקורתית.
- התלמיד יפתח יכולות המשגה וילמד לנסח שאלות חקר והשערות.

מיומנויות אישיות

- התלמיד יסגל מיומנויות למידה תהליכית ומתפתחת וינתח תהליכים המובילים להופעתן של הפרעות התנהגות שונות.
- התלמיד יפתח יכולות של כושר ביטוי בכתב ובעל פה.
- התלמיד ילמד להשתמש באסטרטגיות של למידה עצמית.
- התלמיד יתמודד עם התנסויות למידה חדשות, ידע להתמודד עם כישלונות ולהיבנות מהם.

מיומנויות בינאישיות

- התלמיד יכיר בחשיבות תקשורת בינאישית באמצעות קשב, דיאלוג ועבודה בשיתוף פעולה.
- התלמיד יפתח מודעות, הכלה, אמפטיה וראיית האחר בדיון בסוגיות חברתיות שונות.
- התלמיד ירכוש יכולת של ניהול דיון בכיתה ומחוצה לה.

מטרות בתחום הרגשי- ערכי:

- התלמיד יפתח עמדות, ערכים ומודעות למצוקותיהן של קבוצות שונות בחברה הישראלית.
- התלמיד יכיר בחשיבותן של גישות שונות לפיתוח רגישות, מודעות וביקורתיות אישית וחברתית.
- התלמיד יעמיק את תחושת הזהות, השייכות והגאווה, תוך הדגשת חשיבות המוסר האישי והחברתי לקיום צדק אמיתי ותפתח בו את המחויבות לשמירה על החוק.
- התלמיד יכיר בחשיבות ובאפשרות הפעולה שלו ליצירת שינוי וקידום בחברה הן כיחידים והן כקבוצה.

10. דרכי הערכה כלליות של התלמידים - פריסת בחינות הבגרות סה"כ 2 יח"ל

שיטות הלמידה במגמה זו הינן מגוונות. יתקיימו מפגשים עם עובדים סוציאליים/ פסיכולוגים, ומפגש עם קצין משטרה.

כיתה יב'	כיתה יא'
מבחן 1 מחצית א' (15%)	מבחן 1 מחצית א' (20%)
הערכת מורה מחצית א' (3%)	הערכת מורה מחצית א' (5%)
דו"ח סיור (5%)	מבחן 2 מחצית ב' (25%)
מבחן 2 מחצית ב' (20%)	הערכת המורה מחצית ב' (5%)
הערכת מורה מחצית ב' (3%)	דו"ח צפייה בסרט (5%)
סיכום דו"ח 3 הרצאות (9%)	הערכה חלופית- עיצוב כרזה (15%)
הערכה חלופית – משחק לימודי (15%)	סיכום דו"ח 4 הרצאות (20%)
מתכונת (30%)	סיכום דו"ח אירוע אקטואלי (5%)
סה"כ 100%	סה"כ 100%

- ציון ההגשה מורכב מ 60% ציון סופי יא' + 40% ציון יב'.
- הציון הסופי של התלמיד יהיה מורכב מ 40% ציון הבגרות ו- 40% ציון ההגשה ו- 20% הערכה חלופית.

פירוט התוכנית:

חלוקת נושאי הלימוד עפ"י הפירוט הבא:

כיתה יא: 3 ש"ש

נושא	שעות הוראה	מושגים מרכזיים	מטרות ההוראה	דרכי הערכה ואסטרטגיות הוראה	ביבליוגרפיה (פירוט בהמשך)
מבוא לקרימינולוגיה	2	מהו מדע, עקרונות המדע, אמפיריות, הכללה, ניבוי	הכרת הבעייתיות של הקרימינולוגיה כמקצוע מדעי. התלמיד יכיר מושגים ויפתח הבנה למדע הקרימינולוגיה	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הוראה פרונטלית. תרגול מושגים בזוגות <u>מיומנויות חשיבה:</u> רכישת מושגי יסוד	אדד, רהב ושוהם (2004), קרימינולוגיה, 26-51
מבוא לקרימינולוגיה מהי סטייה?	6	ערך, נורמה, חוק, סטייה חברתית, יחסיות הסטייה (מקום, זמן, הקשר תרבותי) קונפורמיות.	התלמיד יבחין בין סוגי הסטייה. התלמיד יבין שסטייה אינה מוחלטת, היא מוגדרת יחסית לזמן, מקום ותרבות. התלמיד יבין שהיעדר קונפורמיות לנורמות וערכים בחברה מסוימת, עלולים ליצור סטייה ועבריינות.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הוראה פרונטלית. תרגול מושגים בקבוצות <u>מיומנויות חשיבה:</u> הבחנה, הבנת קשר של סיבה ותוצאה בין המושגים.	אדד, רהב ושוהם (2004), קרימינולוגיה, 9-59 פרישטיק, (2020), סטייה חברתית, 9-19

נושא	שעות הוראה	מושגים מרכזיים	מטרות ההוראה	דרכי הערכה ואסטרטגיות הוראה	ביבליוגרפיה (פירוט בהמשך)
תיאוריות ביולוגיות	6	לומברוזו- "העברייין מלידה", דטרמיניזם גופני, אטביזם, עברייין חולה רוח, עברייין בכורח המקרה, קרימינולואיד, עברייין אידיאלי פרי- אחריות חברתית, "החוק של רמת הרוויה העבריינית"	התלמיד יכיר גישות הטוענות כי התנהגותם השונה של בני אדם נובעת ממבנה פיזיולוגי שונה. התלמיד יבין את הביקורת על התיאוריות הביולוגיות לעבריינות.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית. <u>מיומנויות חשיבה:</u> הבחנה, טיעון (תיאורטי), ביקורת	שוהם, אדד, רהב, קרימינולוגיה (2004) -30-93-16931, סטייה חברתית יחידה 2, 29-42. האוניברסיטה הפתוחה.
גישות פסיכולוגיות-סוציולוגיות	6	גישת ההתניה הקלאסית: התניה, רפלקס, גירוי, תגובה, דעיכה/הכחדה, הכללה, הבחנה. התנהגות מסתגלת, התנהגות בלתי מסתגלת, סביבה עקבית, צפויה, יציבה, אחריות לעבריינות. תורת ההתחברות הדיפרנציאלית של סאתרלנד.	התלמיד יבין את הקשר בין סביבה מפרת נורמות ללמידת עבריינות. התלמיד יידע כי על פי הגישה עבריינות היא התנהגות נלמדת ונרכשת מסביבתו. התלמיד יקשר בין התנהגות הורים לעבריינות בילדיהם בעזרת חיזוקים, עונשים, התעלמות וחוסר מתן חיזוקים, התנהגות מסתגלת ובלתי מסתגלת. התלמיד יבין את הקשר בין התנהגות לבין הסביבה	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית. ניתוח המאמר: "אסימוני החופש" – ניסוי חינוכי במוסד סגור לעבריינים צעירים שנערך בישראל, על פי עקרונות גישת כלכלת האסימונים והביקורת עליו. <u>מיומנויות חשיבה:</u> הבנה, השוואה, יישום על מאמר	(2004) סוציולוגיה במעגלי החברה. https://thinkil.co.il/texts/m045p003-011 שוהם, אדד, רהב, קרימינולוגיה (2004) -294-296 בר-אל, נוימאיר. פסיכולוגיה כללית (2009). 46-64.

		החברתית ע"י מושגים כגון "דינמיקה קבוצתית" ו"התנהגות נלמדת"			
כהן. יונה (1975) עבריינים צעירים בישראל, 33-38 .	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית. <u>מיומנויות חשיבה:</u> ידע והבנה	התלמיד יכיר את התופעה של עבריינות נוער ואת המושגים הקשורים.	קטין, בגיר, חוק הנוער, גיל אחריות פלילית, בר עונשין	6	עבריינות נוער
בן ברוך (2013). עבריינות נוער: מציאות ודרכי ההתמודדות במשטרת ישראל. שוהם, אדד, רהב, קרימינולוגיה (2004)	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית. דיון בכיתה <u>מיומנויות חשיבה:</u> העלאת השערות, טיעון	התלמיד יכיר את התיאוריה של גרופאלו ואת המושגים הנ"ל.	פולחן המיידיות, חוסר דמיון, פיתוח דחפים בצורה סמלית, הפרעות נפשיות גרופאלו- "פשע טבעי", גורמים פסיכולוגיים	4	הסיבות לעבריינות נוער גורמים פסיכולוגיים
אדד, רהב ושוהם (2004) קרימינולוגיה, עמודים 253- 289, 292, 265 574-575, 313-315, 320-321. שוהם, קרימינולוגיה, -289- 322	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית. ניתוח מחקרים. <u>מיומנויות חשיבה:</u> יישום תיאוריות לניתוח תופעות, הבנה. קשר של סיבה-תוצאה	התלמיד יכיר תיאוריות שונות שיכולות להסביר את הקשר בין המשפחה לבין עבריינות נוער. התלמיד יכיר סוגים של משפחות ואת הקשר להתנהגות נורמטיבית. התלמיד יכיר משפחה עבריינית/הרוסה והקשר	תהליכי הקליטה על-פי התיאוריה של בנדורה, משפחה עבריינית-הקשר בין משפחה ועבריינות- המחקר של רנקין וולס משפחה הרוסה- המחקר של יעקב סדן (1987)- "ילדי אסירים" ו"ילדי ימאים"	10	הסיבות לעבריינות נוער גורמים משפחתיים

		<p>לעבריינות בילדים במשפחות אלו.</p> <p>התלמיד ידע לקשר בין קורבנות בילדות ובין עבריינות בבגרות.</p>	<p>הקשר בין הורים לילדים- התיאוריה של הירשי (1969)</p> <p>המשפחה העבריינית, המשפחה ותהליך הסוציאליזציה כגורמי עבריינות: פנימי וחיצוני, המשפחה ההרוסה, מתחים וקונפליקטים בבית והקשר לעבריינות, מחקרים המעידים על קשר בין דחיית הילד – 'אקטינג אין', 'אקטינג אאוט' חנייתה צמרין, טיב היחסים במשפחה.</p>		
<p>אוגדן למניעת אלימות במשפחה ואלימות בין זוגית</p> <p>תכנית חברות וזוגיות ללא אלימות, מפגשים 8-9.</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p> <p>למידה פרונטלית.</p> <p>צפיה בכתבת תחקיר עבודה בקבוצות - הערכה חלופית לבגרות- יצירת כרזת בנושא מניעת אלימות במשפחה</p> <p><u>מיומנויות חשיבה:</u></p> <p>ידע ויישום, מציאת רעיון מרכזי, הכנת כרזה.</p>	<p>התלמיד יכיר את סוגי האלימות הקיימים.</p> <p>התלמיד יכיר את מאפייני הגבר האלים.</p> <p>התלמד ידע למי לדווח וכיצד לסייע במידה וייתקל במקרה של אלימות במשפחה.</p> <p>התלמיד יכיר את תמרורי האזהרה.</p>	<p>סוגי אלימות, כלכלית, מינית, מילולית, פיזית, נפשית. תמרורי אזהרה ודפוסי חיזור אלים, חובת דיווח, צו הגנה, ארוגני סיוע.</p> <p>כתבת תחקיר: תחקיר עובדה על ניסיון הרצח של שירה איסקוב.</p>	8	אלימות במשפחה
<p>כהן, (1975) 45-50</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p>	<p>התלמיד ייחשף לתיאוריית</p>	<p>למידה ע"י התניה אופרנטית,</p>	8	הסיבות

<p>לעבריינות נוער</p> <p>גורמים חברתיים</p>		<p>תגובה, חיזוק חיובי, חיזוק שלילי, עונש, לחץ חברתי, קונפורמיות. תיאורית התיג-תיג וסטיגמה.</p>	<p>הלמידה ולתאוריית התיג. צפייה בסרט.</p> <p>למידה מצפיה בסרט "סיכון מחושב" <u>מיומנויות חשיבה:</u></p> <p>יישום המושגים, כתיבת דו"ח צפייה, רפלקציה.</p>	<p>אדד, רהב ושוהם (2004) קרימינולוגיה, עמודים 389-402, 316-348</p> <p>לרנאו, (2016), עבריינות ואכיפת חוק, עמודים 151-155</p> <p>בר-אל, נוימאיר (2009) עמודים 46-64.</p> <p>ניסן, אלעד, רן. (2004) סוציולוגיה במעגלי החברה</p> <p>בר-אל, נוימאיר (2020) עמודים 179-198.</p>
<p>הסיבות לעבריינות נוער</p> <p>התנגשות תרבויות והעלייה העבריינית בישראל</p>	<p>6</p> <p>ניגוד דפוסי תרבות, עליה, נורמות התנהגות, זעזוע חברתי-כלכלי, התפוררות המשפחה, שוני במסורות וערכי תרבות, ריבוי קבוצות עדתיות, "קרימינולוגיה תרבותית", עדות המזרח ויוצאי ארצות אירופה</p>	<p>התלמיד ינתח תופעות עבריינות של עולים לישראל בשנות ה-90 דרך דוגמה: עולה שהפך עבריין בישראל, בעקבות העלייה.</p> <p>התלמיד יבין את הגורמים לתופעת העבריינות בקרב עולים, יכיר את תיאוריית "הקונפליקט התרבותי", יכיר את המושג "קרימינולוגיה תרבותית" ואת תיאוריית ה"סטייה חברתית תרבותית"</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p> <p>למידת עמיתים - שיעור שיועבר על ידי תלמידים עולים, המספרים את סיפור העלייה והקליטה בארץ.</p> <p><u>מיומנויות חשיבה:</u></p> <p>הבנה, יישום מושגים על סיפור אישי.</p>	<p>שוהם ורהב (2004) 60-71</p> <p>אדד, רהב ושוהם (2004) קרימינולוגיה, עמודים 389-402.</p> <p>פרישטיק, (2020), סטייה חברתית, עמודים 247-252.</p>

<p>הסיבות לעבריינות נוער</p> <p>גורמים נוספים</p>	<p>8</p>	<p>עזובה, גורמים ראשוניים ושניוניים, גורמים התפתחותיים וסביבתיים, אבטלה, עוני, עיור ואנומיה, פיתוח טכנולוגי, תרבות המסכים</p>	<p>התלמיד יבחין בין גורמים ראשוניים ומשניים לעזובה.</p> <p>התלמיד יבין את השפעות האבטלה והמצב הכלכלי על התפתחות העבריינות.</p> <p>התלמיד יבין את השפעות העולם המודרני והטכנולוגי, על התפתחות העבריינות.</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p> <p>למידה פרונטלית, תרגול מושגים בכיתה, דיון מיומנויות חשיבה: הבחנה, הבנת קשרי סיבה-תוצאה</p>	<p>אבישר (1990). סוגיות בחינוך מיוחד: עזובה ועבריינות נוער. עמודים 13, 17-27, 39</p> <p>להב (2000). נוער בסיכון- התופעה בפרספקטיבה. עמודים 8-16</p> <p>לב ויזל (2001), ילדים עניים- תפיסת מעמד סוציו אקונומי וקריירה תעסוקתית בעתיד. עמודים 101-119</p> <p>עינת (1995). כן לא שחור לבן- משברי ההתבגרות בישראל.</p> <p>המועצה לשלום הילד (2010) עמודים 439-510, 559-628, 651.</p> <p>עינת ע, עמלה, ת. (2009) כתב אישום: ליקויי למידה, נשירה ועבריינות.</p>
<p>סיכום לנושא עבריינות נוער</p>	<p>2</p>		<p>התלמיד יישם את הידע שצבר על פי תיאוריות לניתוח תופעות עבריינות.</p>	<p>אסטרטגיות הוראה:</p> <p>ניתוח אירוע בנושא עבריינות נוער. יישום יידע כולל רפלקציה.</p>	

	<u>מיומנויות חשיבה:</u> יישום, חשיבה רפלקטיבית.				
אלימות מינית	6	אלימות מינית, תקיפה מינית, הטרדה מינית, מודל בריא לקיום יחסי מין: תקשורת, אמון וכנות. הסביבה שעוזרת למתן את הפגיעה: אמון, הימנעות משיפוטיות, הקשבה ופתיחות, אמפתיה ותמיכה.	התלמיד יכיר את המושגים אלימות מינית, תקיפה מינית והטרדה מינית. התלמיד יכיר מודל בריא לקיום יחסי מין המבוססים על תקשורת, אמון וכנות.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הרצאה של אשת מקצוע <u>מיומנויות חשיבה:</u> ידע, הבנה	איגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ונפגעות תקיפה מינית. מידע אמין על מין, 2019 (הברון ובשרטי)
המשטרה ומערכת המשפט מול הנוער	6	מחלק הנוער, חוקר נוער, חוק הנוער (טיפול, השגחה, שפיטה, ענישה), בית משפט לנוער, חקירת קטינים, רישום פלילי, עובד נוער, קצין מבחן לנוער, חוקר ילדים.	התלמיד יכיר ויבין מושגים הקשורים לטיפול המשטרה בקטינים.	אסטרטגיות הוראה: הרצאה של חוקר נוער, דיאלוג ודיון בכיתה.	חוק הנוער, 1960-1971 מערכי אכיפה ושיטור עירוני אתר משטרת ישראל
מטרות הענישה	6	נקם, הרתעת עבריינים, עקרון התגמול, עקרון "מידה כנגד מידה", סוגי ענישה: עונש גוף, עונש מוות, ענישה של ימינו: למידה, שיקום, חינוך. תיאוריית הלמידה האופרנטית.	התלמיד ידע ויכיר את מהות נושא הענישה כולל הלמידה האופרנטית. התלמיד ידע להשוות בין סוגי ענישה.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הרצאה של שופטת דיאלוג דיון בכיתה	שוהם ושביט (1990) עברות ועונשים, עמודים 79-159

סה"כ 90 שעות

כיתה יב': 3 ש"ש

נושא	שעות הוראה	מושגים מרכזיים	מטרות ההוראה	דרכי הערכה ואסטרטגיות הוראה	ביבליוגרפיה
המתעלל והקורבן	4	קורבן, מתעלל, גניבה, רצח.	התלמיד יבין את המושגים המרכזיים. התלמיד יפתח רגישות ופתיחות.	אסטרטגיית הוראה: הרצאה ע"י פסיכולוגית קלינית	אדד וולף, 2003. עבריינות וסטייה חברתית. 107-120.
תיוג	8	תהליכי התיוג של הסוטה והעברין. הזדמנות ופשיעה (קלאורד ואוהליון), שוהם ואדד, מילר, לחצים בין אישיים, לחצים חברתיים, תיוג והרתעה, תיוג משפחה וזנות.	התלמיד יפיק את מירב הידע על תהליכי התיוג. התלמיד יכיר ויבין את הגישות השונות.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית תרגול עיקרי הגישות שונות <u>מיומנויות חשיבה:</u> זיהוי, הבחנה, יישום	אדד וולף, 2003, עבריינות וסטייה חברתית, עמודים 23-41. שוהם, אדד ורהב, 2017, קרימינולוגיה, עמודים 389-394
סוגי סמים ופקודת הסמים המסוכנים	6	סוגי סמים, תלות נפשית, תלות גופנית, פקודת הסמים המסוכנים.	התלמיד יכיר את סוגי הסמים לפי מיון לקבוצות. התלמיד יבחין בהבדל בין תלות גופנית לתלות נפשית. התלמיד יבין שלסמים שונים השפעות שונות. התלמיד יכיר את פקודת הסמים המסוכנים.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית תרגול מושגים בזוגות. <u>מיומנויות חשיבה:</u> הבחנה, מיון, הבנה	אתר הכנסת (2015). סמים ואלכוהול בישראל. כספי (1996). סמים מסוכנים, מדיניות, פיקוח, אכיפה ומשפט. עמודים 21-34
סמים בקרב מתבגרים	8	מצוקה ומתחים, סמים ועבריינות נוער, לחץ חברתי, נסגנות (מרטון), תיאורית הקונפליקט	התלמיד יכיר את הגורמים לשימוש בסמים בקרב מתבגרים.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הרצאה של מכור לשעבר העוסק כמטפל בכלא צלמון.	טייכמן (1989). לחיות בעולם אחר: אלכוהול, סמים והתנהגות אנושית. עמודים

103-130	<u>מיומנויות חשיבה:</u> הבנה, יישום הידע על סיפור אישי	התלמיד יבין שמצבי לחץ וזמינות הסם עלולים לתרום להתפתחות של דפוס בשימוש בסמים. התלמיד יבין שניתן לפתח תלות והתמכרות גם אם משתמשים בסמים להנאה ובילוי.	(דורקהיים – אנומיה), תת תרבות		
לקט, 2004. משמעות: תוכניות מניעה בנושא סמים.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית תרגול מושגים בקבוצות קטנות <u>מיומנויות חשיבה:</u> השוואה	התלמיד יכיר תוכניות למניעת התמכרות לסמים. התלמיד ישווה בין המטרות ודרכי הפעולה ברמות השונות.	תכנית מניעה, מניעה ראשונית, שניונית, שלישונית, מערך הפעלות, משמעת, אוכלוסיית יעד, מטרות התכנית.	4	מניעה והתערבות
מסר – הראל, 2001 צוהר לבית הסוהר. מסר -הראל, 2002. התמודדות עם נגע הסמים בשירות בתי הסוהר. שוהם ותימור, 2009. סוגיות בתורת הענישה בישראל. עמודים 311-360.	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> הרצאה של עו"סית - ראש תחום טיפול בכלא גלבוע.	התלמיד יכיר את מערך שירות בתי הסוהר בישראל. התלמיד יכיר את הבעיות הקיימות בבתי הסוהר בישראל (סמים, אלכוהול)	שירות בתי הסוהר, מטרות המאסר, בתי הסוהר בישראל, מקומות כליאה, אלימות בבתי הסוהר, הצפיפות בבתי הסוהר, בעיות הסמים, מעצר עד תום ההליכים, מדיניות השב"ס.	6	המאסר בישראל- שירות בתי הסוהר
שביט ושוהם, 1990. עבירות ועונשים. עמודים 227-242.	<u>אסטרטגיית הוראה:</u> ביקור בשטח - בית משפט קהילתי – בית משפט השלום	התלמיד יכיר שיטות שונות לענישה המודרנית. התלמיד ייחשף למודלים חלופיים לכליאה, ע"י בית	מאסר על תנאי, מאסר סירוגי, מאסר סוף שבוע, מאסר תקופתי, עבודות שירות, שירות לתועלת הציבור, קנס, פטור.	6	חלופות למאסר

	בנצרת.	משפט קהילתי העניק טיפול ושיקום לעבריינים.			
חובב, 2002, טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל עמודים 185-217 149-173	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית ניתוח סיפורים אישיים בקבוצות קטנות <u>מיומנויות חשיבה:</u> יישום	התלמיד יכיר אירגונים ואגודות המטפלים בנוער נפגע סמים ואלכוהול. התלמיד יקשר בין התלות לסמים ואלכוהול לפשיעה. התלמיד יהיה רגיש לסיפורים אישיים של נוער במצוקה.	8	טיפול ושיקום של בני נוער נפגעי סמים ואלכוהול בישראל	השירות הסוציאלי, מוסדות טיפול ושיקום, תלות בסמים ואלכוהול, מנטורנג, מלכישוע, 12 הצעדים, קהילה מטופלת, נידות לילה, סיפורי הצלחה.
חובב, מהל וגולן, 2008. מסיכון לסיכוי: התערבויות טיפוליות בנוער עבור חוק ובצעירים במצוקה. עמודים 271-297 חובב 2002, טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל עמודים 185-217	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> סיור לימודי <u>מיומנויות:</u> כתיבת דו"ח סיכום סיור.	התלמיד יהיה רגיש לסיפורים האישיים של הנגמלים. התלמיד ידע לזהות מושגים שנלמדו בפרק הטיפול ושיקום בני נוער מסמים ואלכוהול. התלמיד יסיק מסקנות ביקורתיות מהסיור בכפר.	8	סיור לכפר הגמילה - "מלכישוע"	קהילה מטופלת, 12 הצעדים, תכנית גמילה, דיאלוג, שיקום, תלות בסמים, הדרכה, סיפורי הצלחה.
אולניק-שמש, ד. היימן, ט. "אלימות ובריונות ברשת- תמונת מצב". יוני 2012, כרך פ"ו. גיליון מס' 06. אלימות מקוונת בקרב בני נוער, דו"ח של מרכז המידע	<u>אסטרטגיות הוראה:</u> למידה פרונטלית תרגול מושגים בכיתה דיון בכיתה <u>מיומנויות חשיבה:</u> זיהוי, הבחנה, יישום, השוואה	התלמיד יכיר את מרכיבי התופעה. התלמיד יקשר בין מושגים מחומר הלימוד בפסיכולוגיה (גיל ההתבגרות) להסברים המקצועיים לתופעה.	10	בריונות ברשת	<u>מאפיינים, גורמים ומניעים לשימוש באינטרנט:</u> אנונימיות ואי זהותיות, אי נראות, היעדר קשר עין, נטרול סטטוס, החלפת מין או גיל, מיידיות, זמינות, שימוש באמוטיקונים, משחקיות, נגישות. <u>מגמות, השפעות והתמודדויות:</u> גיבוש זהות, טשטוש גבולות,

<p>והמחקר של הכנסת, 2014.</p> <p>בני נוער ברשת- מסוכנות והזדמנות לטיפול, סקירת ספרות וראיונות עם אנשי מפתח</p>		<p>התלמיד ירכוש כלים מעשיים כדי להתמודד עם התופעה.</p>	<p>הסרת עכבות, הביטחון העצמי הגובר, תחושה של פרטיות וסודיות, חוויה של אי מתן דין וחשבון על מעשים, הבריחה הקלה. <u>אלימות ובריונות ברשת</u>: אלימות ובריונות, מאפיינים, המשתתפים באלימות ברשת- תמונת מצב, עדים, קורבנות. השפעותיה של אלימות ברשת, כלים למניעה והתמודדות.</p>	
<p>פשיעה בעולם הסייבר, רב פקד מיכל מלכא, 2020.</p> <p>פשיעה גלובלית ושיטור מקומי. אכיפת חוק בעידן דיגיטלי. גדי אשד 2020. המרכז הבינתחומי הרצליה.</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה</u>:</p> <p>1. הרצאה ע"י קצין משטרה בתחום מחקרי תקשורת בעבירות סייבר.</p> <p>2. למידה פרונטלית</p>	<p>התלמיד יכיר את עולם פשיעת הסייבר.</p> <p>התלמיד ירכוש אסטרטגיות מניעה שיוכל לעשות בהם שימוש בחייו, במטרה לצמצם את הסיכוי להיפגע מפשיעת סייבר.</p>	<p>8</p> <p>טכנולוגיה, אנונימיות, גלובליות, הרשת האפלה. קשיי האכיפה במרחב הסייבר, סוגי הפשיעה והיקפה: פשינג, וירוסים, כופר, התחזות. השפעת פשיעת הסייבר ברמה החברתית, פוליטית וכלכלית.</p>	<p>פשיעת סייבר</p>
<p>נופר לופו, 2020. המוסר של עברייני המחשב. מכון דוידסון.</p> <p>טרבלוס תמר, היימן טלי ואולניק-שמש דורית. 2011. אלימות באינטרנט מול אלימות פנים אל פנים בקרב בני נוער.</p> <p>בוכניק דן ודשן מור. 2015. השפעת סביבת האינטרנט</p>	<p><u>אסטרטגיות הוראה</u>:</p> <p>1. למידה פרונטלית</p> <p>2. דיון בכיתה</p> <p>3. מיומנויות חשיבה:</p> <p><u>מיומנויות חשיבה</u>:</p> <p>הבנה</p>	<p>התלמיד יכיר את אפיון העבריינים הפועלים בסייבר.</p> <p>התלמיד יבין כיצד המרחב המקוון מסייע לעברייני הסייבר בפעילותם.</p> <p>התלמיד יכיר גישות שונות להתנהגות עבריינית באינטרנט ויכיר כי הפצחן הינו אדם שחסר לו שיפוט מוסרי.</p>	<p>4</p> <p>הקורבן ברשת, התוקף ברשת, פצחנים (האקרים), שיפוט מוסרי, התנהגות מוסרית, גישה ייחודית, גישה מוסרית, גישה אבולוציונית.</p>	<p>עברייני הסייבר</p>

על פרופיל השיפוט המוסרי של בני נוער. מגמות אייר תשע"ה.					
דו"ח כתות בישראל, משרד הרווחה והטחון החברתי (2011)	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p> <p>1. למידה פרונטלית</p> <p>2. דיון בכיתה</p> <p><u>מיומנויות חשיבה:</u></p> <p>יישום סימני אזהרה בחיים</p>	<p>התלמיד יכיר מושגי יסוד בתחום הכתות המיסטיות.</p> <p>התלמיד ידע כיצד לפעול במקרה של חשיפה שלהם לכת.</p>	<p>הגדרות וסיווגים מקובלים של כתות, מנהיגות, גיוס והמרה, מאפייני הנפגעים, טיפול, סיוע ותמיכה ע"י התערבות, מניעה וחקיקה.</p>	8	כתות פוגעניות
שוהם, אזולאי צייכנר (2008) פיקוח חברתי וקעקועים בבתי הכלא.	<p><u>אסטרטגיות הוראה:</u></p> <p>1. למידה מתוך סיפורים</p> <p>2. דיון בכיתה</p>	<p>התלמיד יכיר את משמעות הקעקועים בקרב אסירים בבית כלא.</p> <p>התלמיד ידע כיצד הם משמשים כפיקוח חברתי</p>	<p>פיקוח חברתי, קעקועים בבתי הכלא בישראל, אופנת הגוף המקושט</p>	2	זהות מקועקעת

סה"כ 90 שעות

דרכי הערכה שוטפות:

ניתוח אירוע

חלק ראשון- מבוא:

חפשו כתבה עדכנית בנושא עבירה על החוק. עליכם למצוא כמה שיותר פרטים על העבריינות הבאה לידי ביטוי באירוע: מיהו עובר העבירה, מה עשה?

פרטו בהרחבה את סיפורו על פי שאלות מכוונות כגון: פרט בהרחבה על העברייין, שמו המלא, סיפור חייו, ילדותו, הוריו, משפחתו, היכן גדל, כיצד הגיע לפשע? האם בסביבתו הקרובה/ רחוקה היו עבריינים? האם הוא גדל בשכונת מצוקה? מה הייתה מערכת היחסים בינו לבין הוריו? בינו לבין אחיו? האם הוא סיים לימודים? באיזה שלב בחייו הוא ביצע פשע? האם בסביבתו הקרובה היו אנשים שהיו עבריינים? כיצד למד לפשוע? איך הגיע לפשע? האם היו סימנים בראשית חייו שהובילו אותו לפשוע? במה עסקו הוריו? האם הוא הגיע ממשפחה בה שני ההורים מתפקדים? האם במשפחתו המורחבת/הגרעינית היו אנשים שביצעו פשע? האם הוא הקים משפחה? מה מערכת היחסים בינו לבין המשפחה שהקים? האם יש דפוסים דומים בינו לבין התנהלות הוריו? מה יחסו כעת לפשע? האם במהלך חייו הוא נכנס מספר פעמים לבתי כלא?

חלק שני: ניתוח האירוע לפי התיאוריות שנלמדו:

1. לומברוזו והעברייין מלידה: כיצד לומברוזו היה מסביר את התנהגות העברייין? התייחסו **לשני מושגים לפחות** מהתיאוריה.
2. גרופאלו: כיצד גרופאלו היה מסביר את התנהגות העברייין? התייחסו **לשני מושגים לפחות** מהתיאוריה.
3. תיאוריית הפיקוח החברתי של הירשי: הירשי טוען כי ילדים נמנעים מעבריינות כאשר אחרים (סוכני חיברות) ובעיקר ההורים, מפעילים פיקוח על התנהגותם, האם הופעל פיקוח על העברייין שבכתבה שבחרתם? הסבירו לפי ארבעת המנגנונים של הירשי. האם הוא מסביר עבריינות או כיצד למנוע עבריינות בקרב בני נוער?

חלק שלישי: רפלקציה: על כל תלמיד להגיש רפלקציה נפרדת בעבודה.

עליכם לכתוב רפלקציה תוך התייחסות לכל השאלות הבאות:

איך הרגשת בתהליך כתיבת העבודה – תארו את הרגשות שאליהן שמתם לב במהלך שלבי העבודה השונים. נסו להבין מה היה הגורם /סיבה לרגשות אלה (שימו לב – גם עניין, התלהבות ושיעמום הם סוגים של רגשות)

כיצד תהליך כתיבת העבודה תרם לכם באופן אישי?

כיצד חילקתם את העבודה ביניכם?

האם הרגשת שהעבודה תורמת לידע שלך?

ספרו על משהו חדש שלמדתם במהלך כתיבת העבודה.

האם במהלך כתיבת העבודה נתקלתם בקושי? מה היה הקושי וכיצד התמודדת איתו?

כעת כשהעבודה מוכנה - מה לדעתך חסר בה? מה היית משנה בעבודה?

מבנה בעבודה:

שער- "עבודה בקרימינולוגיה" ושם המגשימים. תוכן עניינים (לפרט בתוכן העניינים עמודים ואיזו תיאוריה מנותחת בכל עמוד).

יש לכתוב כל פרק בעמוד נפרד, גופן העבודה David , גודל 12.

כתוב כותרת בכל פרק וציין על פי אישו תיאוריה אתה מנתח, בסוף העבודה כתוב פרק ביבליוגרפיה וצרף את כל המקורות בהם השתמשת לצורך כתיבת העבודה. *אין להעתיק קטעים מהמקורות השונים לגוף העבודה אלא לסכמם.

על העבודה להיות מפורטת ומנומקת, יש להסביר כל תיאוריה תוך מתן התייחסות לרציונל התיאוריה ולעברייין שבחרת.

רמת ביצוע נמוכה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע גבוהה	
קיים תיאור הרקע של העבריין בלבד. 0-4 נק'	קיים תיאור רחב של העבריין הכולל רקע ואפיון נסיבות הפשיעה. 5-9 נק'	קיים תיאור רחב ומעמיק של העבריין על פי השאלות המכוונות, הסוגייה ברורה וממוקדת. 10-15 נק'	הצגת עבריין / 15 נק'
התלמיד ציין אחד מהשלושה (לומברוזו/גרופלו/הירשי) והסביר את התנהגות העבריין על פיו 0-30 נק'.	התלמיד ציין שניים מתוך השלושה (לומברוזו/גרופלו/הירשי) והסביר את התנהגות העבריין על פיהם. 31-50 נק'	התלמיד ציין כיצד לומברוזו הסביר את התנהגות העבריין. התלמיד ציין כיצד גרופלו הסביר את התנהגות העבריין. התלמיד ציין את השפעת הפיקוח החברתי על העבריין וערך ניתוח לפי ארבעת המנגנונים של הירשי. 51-65 נק'	ניתוח העבריין לפי תיאוריות נלמדות / 65 נק' <ul style="list-style-type: none"> • ניתוח העבריין על פי לומברוזו • ניתוח העבריין על פי גרופלו • ניתוח העבריין על פי תיאוריית הפיקוח חברתי של הירשי
לא הוגשה רפלקציה כלל. הוגשה רפלקציה שטחית – לא מפורטת.	ברפלקציה לא נעשתה התייחסות לשלבי התהליך. ברפלקציה לא נעשתה התייחסות לעבודה הקבוצתית. ברפלקציה חסרה התייחסות לחומר	הוגשה רפלקציה מפורטת הכוללת התייחסות לכל שלבי התהליך. הרפלקציה כוללת התייחסות לעבודת הצוות. הרפלקציה כוללת התייחסות לחומר הלימודי והרחבת	ציון אישי: - רפלקציה / 10 נק' מתייחסת ל: תהליך העבודה, תוכן, עבודת הצוות, קשיים

<p>0-3 נק'</p>	<p>הלימוד והרחבת הידע. ברפלקציה לא הייתה התייחסות כלשהי לקשיים ולדרכי התמודדות. 4-7 נק'</p>	<p>הידע. הרפלקציה כוללת התייחסות לקשיים ולדרכי ההתמודדות. 8-10 נק'</p>	<p>ודרכי התמודדות.</p>
<p>הוגשו חלקים אחדים בעבודה – ללא איגוד או עריכה. לא הוגשה רשימת מקורות. 0-3 נק'</p>	<p>הוגשה עבודה ערוכה חלקי. העבודה הוגשה בצורה מרושלת. הוגשה רשימת מקורות חלקית. רשימת המקורות החלקית נכתבה שלא על פי כללי הכתיבה המדעית. 4-7 נק'</p>	<p>הוגשה עבודה שלמה הכוללת את כל שלבי העבודה. העבודה הוגשה בצורה אסטטי. המקורות כתובים על פי כללי הכתיבה המדעית. 8-10 נק'</p>	<p>מבנה העבודה הכתובה/ 10 נק' הגשת העבודה בצורה מסודרת, מאוגדת וערוכה הכוללת את חלקי העבודה על פי ההנחיות. מקורות המידע בהם נעשה שימוש בסקירת הספרות מצוינים בסוף העבודה על פי כללי הכתיבה המדעית.</p>

דו"ח הרצאת אורח

בשיעור האחרון הקשבנו להרצאת אורח. עליכם להגיש דו"ח המסכם את הרצאה זו, תוך התייחסות לסוגיות הבאות:

א. שם המרצה ונושא ההרצאה.

ב. סכם/י בקצרה במילותיך את עיקרי ההרצאה. (20%)

ג. ציין/י נושאים ומושגים מרכזיים שהמרצה ציין והסבר/י את הקשרם לחומר הנלמד. (25%)

ד. ציין/י שתי דילמות/שאלות שההרצאה העלתה ודנה בהן. הסבר/י את הדילמות. האם ההרצאה פתרה את/ענתה על הדילמות שצינת? (20%)

ה. שתף/י כיצד השפיעה עליך ההרצאה? התייחס/י לתחושות אישיות ולתרומה הלימודית. (15%)

ו. סיכום וביקורת. (20%)

מחווין לבדיקת דוח סיכום הרצאת אורח:

רמת ביצוע גבוהה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע נמוכה	
התלמיד מזהה את הרעיון המרכזי בהרצאה ומסוגל לנסח אותו במשפט קוהרנטי 16-20 נק'	התלמיד מזהה את הרעיון המרכזי בצורה חלקית, מנסח אותו בצורה מסורבלת 7-15 נק'	התלמיד מסתפק בכתיבת כותרת ההרצאה בלבד 2-6 נק'	סיכום עיקרי ההרצאה 20%
התלמיד מצליח לזהות 3-4 מושגים בהרצאה אשר הופיעו בחומר הלימודי, מסוגל לקשר את המושג לנושא הרחב. 20-25 נק'	התלמיד מצליח לזהות 2 מושגים בהרצאה ולקשרם לחומר הלימודי. התלמיד מזהה את המושגים אך אינו יודע לקשר אותם לנושא כללי או לחומר הלימודי. 10-19 נק'	התלמיד מזהה מושג אחד מהחומר הלימודי ולא מצליח לקשר אותו לנושא רחב. 5-9 נק'	נושאים ומושגים מרכזיים בהרצאה הקשורים לחומר הלימודי 25%
התלמיד מזהה שתי דילמות שהוצגו בהרצאה ויודע לנסח את הערכים המתנגשים בכל אחת מהן. 16-20 נק'	התלמיד מזהה חלקית – רק דילמה אחת / התלמיד מזהה דילמות אך לא את הערכים המתנגשים שבהן. 6-15 נק'	התלמיד אינו מצליח לזהות דילמות בהרצאה. 0 נק'	שתי דילמות שהוצגו בהרצאה 20%

<p>התלמיד אינו יודע להסביר את השפעה של ההרצאה עליו באופן אישי</p> <p>0-5 נק'</p>	<p>התלמיד מסתפק בטיעון בסגנון – היה לי מאד מעניין ולמדתי המון.</p> <p>6-9 נק'</p>	<p>התלמיד מסוגל לנסח טיעון של השפעת ההרצאה עליו באופן אישי, לדוגמא – מזהה את הרגשות שעלו בו או מגלה משהו שלא ידע קודם וכד' 10-15 נק'</p>	<p>השפעת ההרצאה עלי 15%</p>
<p>התלמיד לא מסוגל להביע דעתו על ההרצאה.</p> <p>0-5 נק'</p>	<p>התלמיד מסתפק בטיעונים שטחיים כגון "לא היה מעניין" או "היה מעניין מאד" ולא מנמק.</p> <p>6-15 נק'</p>	<p>התלמיד מסוגל נסח שני טיעונים – משהו שהיה טוב לדעתו בהרצאה ומשהו שאפשר היה לשפר או לוותר עליו + נימוק.</p> <p>16-20 נק'</p>	<p>סיכום וביקורת 20%</p>

דו"ח צפייה בסרט

מטרות:

- התלמיד יזהה בסרט מושגים שלמד וינתח את הסרט באמצעותם.
- התלמיד ינקוט בעמדה בנוגע לסוגיות העולות מהסרט.
- התלמיד יבחן באופן ביקורתי אירועים ודמויות בסרט.
- התלמיד יערוך רפלקציה על תהליך הלמידה במהלך הצפייה בסרט.

מחונן

ממדים	קריטריונים להערכה	רמת ביצוע גבוהה	רמת ביצוע בינונית	רמת ביצוע נמוכה
1. א. הסבר מהי עבריינות נוער. ב. מי לדעתך התנהג בצורה עבריינית בסרט? האם גם גיבור הסרט התנהג בצורה עבריינית?	א. הסבר המושג 10 נק'. ב. מענה על השאלות: מי לדעתכם התנהג בצורה עבריינית בסרט? האם גם גיבור הסרט התנהג בצורה עבריינית? 10 נק'.	התלמיד ענה על שני הסעיפים נכונה. 20 נק'.	התלמיד ענה חלקית על שני הסעיפים. 10-19 נק'.	התלמיד ענה על סעיף אחד או כלל לא. 1-9 נק'.
2. בחר גורם חברתי אחד וגורם משפחתי אחד מתוך הסרט, שמסבירים את הסיבות לתופעת העבריינות בקרב בני נוער.	הצגת גורם חברתי ומשפחתי, המסבירים את הסיבות לתופעת העבריינות בקרב בני נוער. 20 נק'.	התלמיד הציג גורם חברתי ומשפחתי, בצורה נכונה. 20 נק'.	התלמיד ענה חלקית על הגורם החברתי והגורם המשפחתי. 10-19 נק'.	התלמיד לא דייק בהצגת הגורם החברתי והמשפחתי. 1-9 נק'.
3. ציין מושג אחד מתוך	ציין מושג מתוך התיאוריה והדגמה	התלמיד ציין מושג מתוך	התלמיד לא דייק לחלוטין	התלמיד לא דייק

תיאורית הלמידה והדגם כיצד בא לידי ביטוי בהתנהגות המורה כלפי התלמידים.	כפי שבאה לידי ביטוי בהתנהגות המורה כלפי התלמידים.	התיאוריה והדגים בצורה נכונה.	במושג/ לא הדגים את התנהגות המורה כפי שבאה לידי ביטוי כלפי התלמידים.	במושג ולא הדגים את התנהגות המורה כפי שבאה לידי ביטוי כלפי התלמידים.
20 נק'.	20 נק'.	20 נק'.	10-19 נק'.	10-19 נק'.
4. א. תאר את הסביבה שבה חיים האחים בסרט . ב. הסבר האם לדעתך ההחלטה של התלמידה ההריונית היה מעשה קונפורמי? כיצד היית מגיב לו הכרת אותה?	א. תיאור הסביבה בה חיים האחים. 10 נק'. ב. האם ההחלטה של התלמידה הוא מעשה קונפורמי. כיצד היית מגיב? 20 נק'.	מענה על שני הסעיפים של השאלה. 30 נק'.	מענה חלקי על שני הסעיפים. 20-29 נק'.	מענה על סעיף אחד או כלל לא. 1-19 נק'.
5. תיאור תהליך הצפייה בסרט. 10 נק'.	תיאור הצפייה. 10 נק'.	התלמיד תיאר את תהליך הצפייה בסרט: הסביר ממה נהנה, מה היה מעניין בסרט וכד'. 10 נק'.	התלמיד תיאר באופן חלקי את תהליך הצפייה בסרט. 1-9 נק'.	התלמיד לא תיאר את תהליך הצפייה בסרט. 1 נק'.

• רשימת הסרטים יכולה להשתנות בהמשך.

מטלת הערכה חלופית - כרזה בנושא אלימות במשפחה

העקרון הפדגוגי שמנחה את המטלה כולל העשרת הידע של התלמידים בכל הקשור לאלימות במשפחה ואלימות כלפי נשים, מעורבות הלומדים, פיתוח חשיבה ביקורתית ויצירתית בכל הקשור לבחירת אירוע משמעותי בעיניהם וניתוחו ועיצוב כרזה המעבירה מסר בצורה בהירה וביקורתית.

המטלה תבוצע בקבוצות 2-3 תלמידים.

מבוא: כרזה ("פוסטר") היא כל דימוי חזותי המיועד להצגה לראווה. לרוב הכרזה מודפסת על נייר גדול והיא תלויה על קיר או על משטח דומה.

כרזות יכולות לשמש כלי לפרסום (למשל, פרסום סרטים חדשים), כלי להעברת מסרים (למשל, בהפגנות) ואמצעי לביטוי אמנותי (למשל, כרזות ליום העצמאות).

מטרת הכרזה היא להעביר מסר לציבור.

הכרזה מורכבת משני חלקים עיקריים:

1. מסר מילולי (טקסט) – מורכב בדרך כלל מכותרת ומסיסמה. לפעמים הסיסמה היא הכותרת. סיסמה היא משפט קצר וקליט המביע את המסר בשפה פשוטה וברורה.

2. מסר חזותי -גרפי – ציורים, תמונות או איורים התומכים במסר המילולי.

עקרונות ליצירת כרזה טובה ונכונה

1. מסר - תחילה יש להגדיר מהו המסר שאותו רוצים להעביר ולאיזה קהל יעד הוא פונה.

✓ על המסר להיות חד וברור כך שהקהל יבין ויפנים אותו כבר בהסתכלות ראשונה.

הסיסמה אמורה להעביר את המסר בצורה קלה וקליטה.

✓ חשוב שהמסר יובן וכן חשוב שהוא יישאר בזיכרון של הקהל הנחשף אליו.

סיסמאות קליטות אפשר ליצור על ידי: שימוש בחרוזים, שימוש בשורה משיר ידוע, שימוש בטקסט ידוע, שימוש בהומור, שימוש בכפל משמעות (משמעות כפולה).

יש להעביר את המסר לא רק בסיסמאות, אלא גם באמצעים חזותיים שונים.

2. בולטות

על הכרזה להיות בולטת ומושכת את העין. יש להביא בחשבון את אמצעי הפרסום הרבים שאליהם חשוף הציבור, ולכן למצוא דרך להבליט את הכרזה ולהעניק לה יתרון.

3. כיצד יוצרים בולטות?

אפשר ליצור בולטות על ידי:

- שימוש בתמונה מעניינת או יוצאת דופן, מזוויות שונות, או אף בחלק מתמונה בלבד.
- שילוב "לא הגיוני" של תמונות היוצר אמירה מעניינת.
- שימוש בצבעים לא שגרתיים.
- שימוש בטיפוגרפיה (כיתוב מעוצב) נכונה (גודל, צבע, מיקום וצורה המתאימים לנושא).

נקודות למחשבה בתכנון כרזה

-מיהו קהל היעד שעבורו יוצרים את הכרזה?

-מהי מטרת הכרזה?

-אילו מסרים ותכנים יבואו לידי ביטוי בכרזה?

-מהם אמצעי הביטוי המתאימים ביותר להעברת המסרים האלה?

-כיצד נגרום להשפעה מרבית על קהל היעד, כדי להבטיח העברת מסרים יעילה?

המשימה : להכין כרזה שעוסקת באלימות במשפחה. הכרזה יכולה לעסוק למשל בסוגי האלימות (פיזית, מילולית, מינית ונפשית), חיזור אלים או בתמרורי האזהרה.

מטרות בתחום התוכן

- העמקת הידע בנושא אלימות במשפחה.
- יישום המושגים בתוכן הכרזה.

מטרות בתחום המיומנויות

- הפעלת חשיבה ביקורתית כלפי נושא האלימות במשפחה ומקומו בחברה של ימינו.

- התאמת עיצוב הכרזה והמסר שיבוא בה לידי ביטוי לקהל היעד המוגדר.
- כתיבת דף הסבר המפרט את עמדתם ואת ביטויה בכרזה שעוצבה.

מטרות בתחום החברתי רגשי

- חשיפה להתנהלות החברה בנושא האלימות במשפחה.
- שיתוף ועבודת צוות.
- גיבוש מסר המבוסס על רקע המושגים שנלמדו, המביע את עמדת התלמידים כלפי מודעות לאלימות במשפחה.
- כתיבת דף הסבר המפרט את עמדתם ואת ביטויה בכרזה שעיצבו.
-

הנחיות לתלמיד:

בחרו בנושא שאותו תרצו לנתח ולהציג.

הנחיות לדף נלווה לכרזה:

את המידע שאספתם עליכם לערוך בדף מסכם (לכל היותר 2 עמ').
יש להסביר את משמעות הכרזה ואת הקשר בינה לבין החומר הנלמד.
יש להגיש את הסיכום מודפס.
שמרו קשר ישיר בין הקטעים ועל ניסוח ברור ובהיר, לשון תקינה.

הנחיות להכנת הכרזה:

- על המסר להיות רלוונטי ואמין מנוסח באופן מדויק ובהיר. הנושא המרכזי ניכר מן הכרזה.
- הכרזה צריכה להיות אסתטית, מקורית (לא מועתקת מהרשת) וניתן יהיה להבחין בחשיבה יצירתית ובחדשנות בייצוג הגרפי של המסר.
- הגרפיקה / ההנפשה / הצילום מתאים לתוכן ולקהל היעד ועולה בקנה אחד עמו.
- ציור או משפט בעלי מסר ברור.

כתבו רפלקציה על תהליך העבודה שעשיתם וענו על שתיים מתוך השאלות הבאות:

- 1. מה הייתה נקודת המוצא שלך בהחלטה על איזה כרזה תיצור?
- 2. מה היו הקשיים העיקריים ביצירת הכרזה?
- 3. ממה נהנית במיוחד ביצירת הכרזה.

מחווון להצגת הידע של התלמידים בהכנת כרזה

רמת מצטיין	רמה טובה מאד – מצטיינת (עומד בדרישות באופן טוב מאד ואף מעבר)	רמה טובה (עומד בדרישות באופן בינוני עד טוב)	רמת בסיס (עומד בדרישות אך ברמה בסיסית ביותר)	אחוזים	
הכרזה מושכת את העין, מסודרת בצורה חזותית יפה, שימוש מושכל בצבעים, גודל גופן תקין, קריא וברור, אין מלל רב מדי.	הנושא ברור מאוד, השקעה בצבע, בעיצוב וביצירתיות	הנושא ברור, קיימת השקעה חזותית, צבעוניות	הנושא ברור, קיימת השקעה חזותית בסיסית	20%	מראה חזותי של הכרזה
הכותרת מסקרנת, יש קשר ברור לנושא העבודה וכך גם לממצאים ולמסקנות	כותרת ברורה מסקרנת, קשר מובהק לנושא	כותרת ברורה, קשר לנושא	יש כותרת ברורה, קשר רופף לנושא	15%	הכותרת
יש התייחסות בהירה, תמציתית ועניינית לנושא הכרזה	התייחסות בהירה, תמציתית ועניינית	התייחסות בהירה, עניינית	התייחסות לא בהירה, לא עניינית	15%	הנושא
ניתן להבין מתוך הכרזה איזה מסר מנסים להעביר	מסר ברור ביותר	מסר ברור במידה	מסר לא ברור	20%	העברת המסר
הכרזה פותחת מקום למחשבה על הנושא המוצג	מעורר מחשבה מעמיקה	מעורר מחשבה במידה	לא מעורר מחשבה	10%	מקום למחשבה
הצגה ברורה, לא קריאה מתוך הקהל אלא ייצוג של הכרזה. תוכן הכרזה על מרכיביה השונים.	הצגה ברורה, לא בקריאה.	הצגה ברורה, הקראה חלקית מתוך המנשר	הצגה לא ברורה, הקראה מתוך המנשר	20%	הצגת הכרזה בפני הקהל
	15-20 נק.	10-15 נק.	5-10 נק.		

מטלת הערכה חלופית - משחק לימודי

הקדמה

המשימה תעסוק בפרקים בריונות ברשת ועברייני הסייבר. התלמיד צריך להכיר גישות שונות להתנהגות עבריינית באינטרנט, את המאפיינים, גורמים ומניעים וכן את ההשפעות וההתמודדויות עם התופעה.

העיסוק בנושא יאפשר למתבגר לרכוש כלים מעשיים להתמודד עם התופעה, לפתח אסטרטגיות מניעה שיוכל לעשות בהם שימוש במטרה לצמצם את הסיכוי להיפגע מעברייני סייבר.

הבחירה בפרקים והתנסות ביישום הגישות והמושגים באמצעות משחקי למידה מאפשרת ארגון סביבה לימודית פעילה התורמת בין היתר ליצירת מוטיבציה פנימית, יצירתיות, אחריות אישית ורכישת מיומנויות בתחום התקשורת הבינאישית, שליטה ברגשות, שיתוף פעולה, פירגון, העברת משוב בונה והתחשבות באחר.

התלמידים יתחלקו לקבוצות, עד 3 תלמידים בקבוצה.

התלמידים יידרשו באופן פרטני לכתוב כל אחד 10 שאלות ותשובות ברמת ידע ויישום (כך המורה בודק ומוודא שיש תשובות תקינות ונותן ציון פרטני על העבודה האישית).

ברמה הקבוצתית, להכין משחק לימודי עבור 4-5 משתפים הכולל 25 שאלות משחק ברמות חשיבה שונות, להציגו בפני הכיתה תוך התייחסות לתובנות שלהם ביחס לגישות, מאפיינים, גורמים, מניעים, השפעות והתמודדויות עם התופעה.

לאחר שלב הצגת המשחקים, הכיתה תשחק במשחקים. הקצאת השיעורים לשם כך תלויה בגודל הכיתה ומספר הקבוצות.

משך הכנה: כחודש .

משקל המטלה: 15/30.

דף ההנחיות יחולק ונעבור עליו יחד עם התלמידים, על מנת לוודא שההנחיות מובנות.

התלמידים יקבלו הערכה פרטנית על כתיבת ומענה על השאלות שכל חבר קבוצה יצטרך לכתוב, פרזנטציה, השתתפות במשחקים בכיתה ורפלקציה קבוצתית על פי הפירוט בהמשך בהתאם למחווה.

מטרות המטלה

מטרות בתחום התוכן

- התלמידים יכירו גישות להתנהגות עבריינית באינטרנט, יכירו את הגורמים והמניעים להתנהגות עבריינית.
- התלמידים יכירו את השפעותיה של האלימות ברשת וירכשו כלים למניעה והתמודדות.

מטרות בתחום הערכים (רגשי)

- המטלה מזמנת משמעת ואחריות, עמידה בל"ז, עזרה לזולת, עבודת צוות, כבוד לזולת, סקרנות (טיפול לומד עצמאי וסקרן)

מטרות בתחום ההתנהגותי

- התלמידים יתנסו בעבודה אישית וקבוצתית .
- התלמידים יתנסו בעבודה קבוצתית במספר שלבי עבודה: הצגת המשחק, בניית משחק לימודי קבוצתי, הערכת עמיתים. פעילות משותפת זו מזמנת הבנה, העמקה ולמידה משותפת של התופעה להתנהגות עבריינית ברשת.

מטרות בתחום החשיבה

- שאלת שאלות ומיון – חיבור שאלות למשחק.
- התלמידים יפתחו את יכולת הניתוח, הסקת מסקנות, הניסוח והביטוי שלהם.
- התלמידים יפתחו חשיבה יצירתית.

הנחיות לתלמיד

משקל המטלה: 15/30 כלומר כל מטלה תהווה 50% מציון ה 30% נושא העבודה: בריונות ברשת ועבריון הסייבר.

הנחיות כלליות:

- עובדים בקבוצות של עד שלושה תלמידים .
- יש להגיש את כלל המטלות בזמן המוגדר – משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבודה.
- בבניית המשחק הלימודי ניתן להכין לוחות משחק או להשתמש באפליקציות השונות.

פורמט הגשה:

העבודה צריכה להיות מוגשת בשלושה תוצרים מרכזיים.

- עבודה כתובה- הכוללת דף שער, רקע על הפרק, הסבר על המשחק, הערכת עמיתים ורפלקציה אישית.
- הצגת המשחק והתובנות של התופעה . הצגת המשחק והתובנות בפני הכיתה תערך עד 10 דק' לכל קבוצה.
- הכנת משחק לימודי קבוצתי.

הסבר על העבודה:

- א. בקבוצה: החליטו על מודל של משחק לימודי שאתם מעדיפים. ניתן להשתמש בכלים דיגיטליים, אפליקציות או הכנת משחק באופן לא מקוון. במידה ובחרתם להשתמש בכלים דיגיטליים ההעדפה שהמשחק יתבצע בקבוצות .
- ב. עבודה אישית: כל תלמיד יכין מאגר של 10 שאלות ותשובות 3 שאלות ברמת ידע ו 7 שאלות ברמת יישום . יש להגיש את השאלות האישיות והתשובות למורה עד לתאריך שייקבע ע"י המורה.
- ג. בקבוצה: לאחר בדיקת המורה, בחרו מתוך מאגר השאלות שהכנתם את 25 השאלות הטובות ביותר שהייתם רוצים לשלב במשחק. 15 מהשאלות תהיינה ברמת יישום ו10 מהשאלות ברמת ידע. השלב הבא במסגרת הקבוצה הינו שלב בניית המשחק. יש לשים לב ולהקפיד על:
 - המשחק אמור להיות מיועד ל 4-5 משתתפים.
 - עיצוב המשחק, היבטיו הצורניים, אסטטיקה.
 - על הוראות מתאימות, רלוונטיות ועל משך המשחק.
 - יש לצרף למשחק דף הוראות כתוב ומעוצב.
- ד. ביום המשחק:
 - כל תלמיד ישחק בשני משחקים שונים.

- כל תלמיד יידרש לענות על 10 שאלות במהלך המשחק שישוקללו לציון פרטני נוסף .

ה. המשחק יוערך הן על ידי המורה והן על ידי תלמידי הכיתה.
כל קבוצה תקבל להעריך שני משחקים של שתי קבוצות אחרות. על הקבוצה לדרג את המשחקים האחרים על פי הפרמטרים הבאים:

1 לא מסכים כלל	2 לא מסכים	3 מסכים חלקית	4 מסכים	5 מסכים במידה רבה	
					הסברים למשחק ברורים
					המשחק אסטטי ויצירתי
					המשחק תרם לי להבנה ויישום של החומר.
					הנאה

ו. רפלקציה אישית: בכיתה ישחקו חבריכם במשחק שבניתם ויעריכו אותו. לאחר שתסיימו לבנות ולהציג את המשחק שלכם וגם להשתתף במשחקים שחבריכם לכיתה הכינו, ענו באופן עצמאי על השאלות הבאות וצרפו את התשובות לגוף העבודה. היקף הרפלקציה כעמוד אחד, היא תכתב בצורת חיבור רציף תוך התייחסות לפחות ל- 5 שאלות מתוך השאלות להלן, רצוי שאלה אחת מכל קטגוריה:

זיהוי תהליך החשיבה ותיאורו

1. מהו תהליך החשיבה שהפעלתי בשלבים השונים של המטלה ?
2. מה היו שלבי תהליך החשיבה שלי?
3. האם נתקלתי בקושי בשלב כלשהו? אם כן, מה היה הקושי? כיצד התמודדתי עם הקושי ?

4. איזו מיומנות חשיבה הפעלתי בכל שלב ?

ניתוח החשיבה והערכה

1. מה היה טוב באופן שחשבתי/פעלתי? מה היה לא טוב באופן שחשבתי/פעלתי ?
2. עד כמה היה לי קל לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? ? באיזה שלב ?
3. עד כמה היה לי קשה לחשוב וללמוד באמצעות המטלה? באיזה שלב ?
4. איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה משמעותי ביותר עבורי ?
5. איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי דרש מאמץ רב עבורי? הסבר מדוע.
6. איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מהנה ביותר עבורי? הסבר מדוע.
7. איזה שלב בתהליך החשיבה/למידה שלי היה מסקרן/מאתגר ביותר עבורי? הסבר מדוע.
8. מה למדתי על עצמי כחושב/ת כלומד/ת? האם הייתי פועל/ת שוב באותה הדרך? מדוע?

תכנון החשיבה

1. איזו בעיה אני מזהה ?
2. מה המטרה שארצה להשיג? אלו צעדים אנקוט ?
3. איך אדע שאני מצליח/ה ?

שיפור החשיבה לעתיד

1. מה בתהליך החשיבה/למידה שלי הייתי רוצה לשפר?
2. כיצד אשפר את החשיבה/למידה שלי ?
3. כיצד אתאים את כלי החשיבה לסגנון הלמידה שלי?
4. מה אשנה בפעם הבאה שאתמודד עם בעיה דומה?
5. איזה כלי חשיבה אחר יכול לסייע לי בשיפור החשיבה/הלמידה שלי?

תלות הדדית בחשיבה (במידה ורלוונטי)

1. במה תרמתי לעבודת הקבוצה ?
2. מה מקשה עלי לתרום לעבודת הקבוצה ?
3. במה העבודה הקבוצתית תרמה לי ?
4. במה העבודה הקבוצתית בלמה אותי?
- 5.

ז. הגשת העבודה תכלול:

- שער: נושא העבודה, שמות המגישים, שם המשחק
- פתיח: הסבר קצר על נושא הלימוד.
- צירוף השאלות והתשובות שנכתבו באופן פרטני על ידי כל אחד מחברי הקבוצה
- הסבר על המשחק הלימודי: שם המשחק, הוראות המשחק, צילום של המשחק בנוסף למשחק עצמו. במידה ונעשה שימוש בכלי דיגיטאלי יש לצרף לינק למשחק.
- משוב עמיתים
- רפלקציה אישית.
- יש להקפיד על כתיבת מקורות המידע על פי הכללים, אסטטיות, ניסוח, הגהה ופיסוק. כתיבה בגופן דוד 12 ורווח של 1.5.

רמת ביצוע קריטריון	ציון	גבוהה 100%-75%	בינונית 60%-40%	נמוכה 0-40%
פרטני: התלמיד כתב וענה על 10 שאלות ברמת ידע ויישום תוך שימוש במושגים בפרק.	30 נק'	התלמיד כתב וענה על 10 שאלות 3 ברמת ידע ו7 ברמת יישום תוך שימוש במושגים בפרק.	התלמיד כתב וענה על 7-5 שאלות ברמת ידע ו3 ברמת יישום תוך שימוש במושגים בפרק.	התלמיד כתב וענה על שאלות ברמת ידע בלבד ועשה שימוש חלקי במושגים בפרק.
פרטני: במהלך המשחק התלמיד ענה על השאלות תוך שימוש במושגים רלוונטיים	10 נק'	התלמיד ענה על 8-10 שאלות תוך מתן הסבר נכון ומלא למרבית המושגים.	התלמיד ענה על 4-7 שאלות נכון הסבר באופן חלקי או לא נכון חלק מהמושגים	התלמיד ענה על 1-3 שאלות בלבד תוך מתן הסבר חלקי או לא נכון למרבית המושגים
פרטני: רפלקציה אישית	10 נק'	התלמיד התייחס לכל השאלות בצורה מפורטת ומנומקת.	התלמיד התייחס ל 3-4 שאלות בצורה מפורטת או ענה בצורה חלקית ולא מפורטת לשאלות	התלמיד התייחס ל2-1 שאלות בצורה שטחית ולא מפורטת או אי מענה על השאלות.
קבוצתי: פרזנטציה בכיתה. הצגת המשחק והסבר על הבחירה במשחק והוראות המשחק. הצגת תובנות ביחס לנושאי הלימוד (11 נק')	16 נק'	הציגו באופן ברור את המשחק ואת סיבת הבחירה בו. השתמשו במונחים הרלוונטיים בהצגת 2 תובנות ביחס לנושא הלימוד.	הציגו באופן חלקי את המשחק ואת סיבת הבחירה בו. השתמשו באופן חלקי במונחים הרלוונטיים. הציגו תובנה אחת ביחס לנושא.	הציגו באופן לא ברור את המשחק ואת סיבת הבחירה בו. לא השתמשו במונחים הרלוונטיים. לא הציגו תובנה ביחס לנושא הלימוד.
פרטני: כישורי פרזנטציה של הדוברים (5 נק').		הציגו באופן רהוט בפני	הציגו באופן לא ברור וממוקד בפני הכיתה,	הציגו באופן לא מובן בפני הכיתה, לא יצרו

עניין וקשר עין עם התלמידים, לא ענו לשאלות. שלטו בתכנים ברמה נמוכה	יצרו עניין חלקי וקשר עין עם התלמידים, לא שלטו במענה לשאלות הלמידים. שלטו חלקית בתכנים	הכיתה, יצרו עניין וקשר עין עם התלמידים, ענו לשאלות. שלטו בתכנים		
חלוקת העבודה לא הייתה שוויונית-שני תלמידים לא לקחו חלק פעיל	חלוקת העבודה לא הייתה שוויונית-תלמיד אחד לא לקח חלק בעבודה השוטפת	הייתה חלוקת עבודה שוויונית בין חברי הקבוצה, כולם לקחו חלק בהכנת המשחק ובהצגתו ושיתפו פעולה.	8 נק'	קבוצתי: עבודת צוות
חוסר השקעה בעיצוב המשחק והצגתו, חוסר התייחסות להיבט האסתטי והשיווקי.	השקעה חלקית בעיצוב המשחק ובהצגתו (המשחק נראה מסודר בסה"כ אך לא מושקעת מחשבה רבה בקישוטים, צבעוניות וכו')	השקעה בעיצוב המשחק ואופן הצגתו, למשל הוספת קישוטים, צבעוניות, גזירת כרטיסיות בצורה ישירה, שווה ומדויקת.	8 נק'	קבוצתי: הקפדה על אסתטיקה. אם מדובר במשחק מתוקשב עיצוב המשחק יכול כותרות ברורות, שילוב של תמונות וטקסט קריא.
ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא נמוך	ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא בינוני.	ממוצע הניקוד של חברי הכיתה למשחק הוא גבוה.	8 נק'	קבוצתי: הערכת עמיתים
התלמיד הגיש עבודה חלקית ולא בהתאם להנחיות.	העבודה כוללת את כל חלקי העבודה, הצגתם חלקית, אין הקפדה על כתיבה לפי ההנחיות.	העבודה כוללת את כל חלקי העבודה וכתובה על פי הכללים.	10 נק'	קבוצתי: הגשת העבודה הכתובה בהתאם להנחיות.

דו"ח סיור לימודי

הסיור הלימודי הוא למידה כיתתית מחוץ לכותלי בית הספר, והוא מכונה גם "למידה חוץ-כיתתית". הלמידה בסביבות חוץ-כיתתיות שונה באופן מהותי מהלמידה בכיתה הן בהיותה אירוע חד-פעמי והן במורכבות החוויה הכוללת פן חושי, רגשי, אסתטי ואינטלקטואלי.

סיור לימודי המתוכנן היטב עשוי להביא להעמקת הלמידה. לסיור הלימודי חשיבות רבה בשל יכולתו להגביר את העניין בנושא הנלמד, ובכך להוביל לשיפור בהישגי התלמידים. הוא מאפשר המשגת והרחבת הנלמד בכיתה בדרך של למידה חווייתית, אוטנטית, רלוונטית ומשמעותית, ומאפשרת למידת מושגים הדרושים לחיי יום של הלומד. בסיור הלימודי נוצר מפגש אותנטי עם הסביבה והזדמנות ייחודית שמאפשרת לתלמיד את חירות המחשבה, להציג שאלות, להרהר ולקיים פעילות גומלין עם רעיונות, עם אנשים וכל אחד עם עצמו.

העקרון הפדגוגי שמנחה את המטלה כולל העשרת הידע של התלמידים בכל הקשור לחומרים פסיכואקטיביים והתמכרויות שונות. הסיור מזמן לתלמידים הזדמנות למפגש בלתי אמצעי עם דמויות המשתפות מסיפור החיים שלהם, לצד הסבר משמעותי על הגורמים להתמכרות ומורכבות תהליך הגמילה. במסגרת דו"ח הסיור, התלמידים יידרשו לחקור על מוסד הגמילה, לנתח את סיפור חייו של "המכור הנקי" שיוצג בסיור וכן לכתוב רפלקציה מפורטת אודות לימוד הפרק ככלל והסיור בפרט.

מטרות בתחום התוכן

- התלמיד יבין לעומק גורמים שונים להתמכרויות ואת ההשפעה של התמכרות על חיי הפרט וסביבתו.
- התלמיד ייצג את הידע שרכש באמצעות ניתוח השיחה שעשה עם המכור הנקי.
- חשיבה רפלקטיבית, התלמיד יתבונן על הלמידה שהתרחשה במהלך השיעורים ובסיור עצמו.

מטרות בתחום החברתי רגשי

- סקרנות, טיפוח לומד עצמאי וסקרן.
- משמעת ואחריות במהלך הסיור (עמידה בל"ז)
- רגישות חברתית

מטרות בתחום המיומנויות

- מיומנויות חשיבה בסדר גבוה, המחייב ידע והבנה בחומר הלימוד. סינתזה של חומר הלימוד והתאמתו לחקר מוסד הגמילה.
- הפעלת חשיבה ביקורתית כלפי הגורמים להתמכרות ותהליך הגמילה.
- כתיבת דף הסבר המפרט את עמדתו בנוגע למוסד הגמילה.

הנחיות למורה:

קיימת חשיבות רבה לתפקידו של המורה בהכנת התלמידים לפני הסיור ובבניית פעילויות המשך לאחר הסיור. חשוב להדגיש כי למורה השפעה רבה על הלמידה של תלמידיו גם במהלך הסיור עצמו. המורה שמכיר הן את התלמידים והן את תכני הלימוד הוא בעל תפקיד מרכזי בקישור הלמידה החוץ-כיתתית לתכנים הנלמדים בבית הספר. עבור התלמידים המורה משמש כמתווך בזמן הסיור עצמו. המורה יחבר בין עולם המושגים בתחום הדעת לבין החוויה החוץ-כיתתית.

שלב א- בחירת נושא: כל תלמיד יתבקש להעמיק בנושא/מושג כלשהו מתחום הדעת.

שלב ב' – סקירת ספרות: כל תלמיד יערוך סקירה ספרותית של ההיבט הרלוונטי ויקשר אותו לנושא הסיור. הסקירה תוצג למורה לבדיקה. (פירוט מרכיבי הסקירה הנדרשים – במחונן).

שלב ג' – הגשת דו"ח הסיור בהתאם להנחיות.

הנחיות לתלמיד:

פורמט הגשה:

העבודה צריכה להיות מוגשת כמסמך WORD.

אורך העבודה ינוע בין 2-3 עמודים.

יש לכתוב את העבודה בפונט DAVID גודל 12.

יש להקפיד על ניסוח, הגהה ופיסוק, ולהגיש את העבודה בצורה אסתטית.

יש להגיש את כלל המטלות בזמן המוגדר – משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבודה.

פירוט המטלה:

בעקבות הסיור, עליכם להגיש את הדו"ח הבא:

1. הסבר של 3 מושגים או תוכניות גמילה מתוך החומר הנלמד.
2. הדגמה של 3 מושגים או תוכניות גמילה מתוך הסיור.
3. סיכום ניתוח השיחה עם המכור הנקי, הבנת הגורמים להתמכרויות והשפעתם על חיי הפרט וסביבתו.
4. כתיבת רפלקציה בצורת חיבור אישי בהתאם להנחיות.
5. הגשת דו"ח הסיור בזמן ובצורה אסתטית בהתאם להנחיות

הנחיות לכתיבת רפלקציה:

1. מאילו דברים נהנית במיוחד בזמן ביצוע המשימה? מדוע?
2. מאילו דברים לא נהנית במיוחד בעת ביצוע המשימה? מדוע?
3. באילו בעיות/קשיים נתקלת תוך ביצוע המשימה? ממה נבע הקושי? (יכול להיות בתחום התוכן, בהבנה, בתחום הטכני...)
4. האם הסיור עזר לך להבין טוב יותר את הנושא הנלמד? אם כן הסבר/י מה בדיוק עזר לך לשפר את ההבנה. אם לא נסה/י להציע דרך טובה יותר.
5. כיצד את/ה קושר/ת את נושא המשימה לנושאים אחרים שנלמדו בכיתה? תן/י דוגמא. (הדוגמא יכולה להיות מהתחום חברתי וכן מתחום המיומנויות שהשתמשת בהם במשימה.)

מחווון להערכת סיוור לימודי

רמת ביצוע קריטריון	ציון	גבוהה	בינונית	נמוכה
		100%-75%	60%-40%	0-40%
סקירת ספרות: הסבר של שלושה מושגים/תוכנית גמילה מתוך החומר הנלמד.	30 נק'	התלמיד הסביר 3 מושגים באופן מלא. 26-30 נק'	התלמיד הסביר 2-3 מושגים בצורה חלקית 11-25 נק'	התלמיד הסביר מושג אחד או לא הסביר כלל. 0-10 נק'
הדגמה של שלושה מושגים/תוכנית גמילה מתוך החומר הנלמד.	40 נק'	הדגמה של שלושה מושגים מתוך החומר הנלמד. 26-40 נק'	התלמיד הדגים 2-3 מושגים בצורה חלקית 11-25 נק'	התלמיד הדגים מושג אחד או לא הדגים כלל. 0-10 נק'
ניתוח השיחה עם המכור הנקי, הבנת הגורמים להתמכרויות והשפעתם	10 נקודות	התלמיד הציג באופן ברור ומפורט את מהלך השיחה וסיפור ההצלחה של המכור הנקי. 9-10 נק'	התלמיד הציג ופירט באופן חלקי את מהלך השיחה וסיפור ההצלחה של המכור הנקי. 7-8 נק'	התלמיד הציג באופן לא ברור ולא מפורט את מהלך השיחה וסיפור ההצלחה של המכור הנקי. 0-6 נק'
רפלקציה אישית	10 נקודות	התלמיד התייחס לחמש השאלות בצורה מפורטת ומנומקת 9-10 נק'	התלמיד התייחס ל-2-4 שאלות בצורה מפורטת או ענה בצורה חלקית ולא מפורטת על 5 השאלות 7-8 נק'	התלמיד התייחס לשאלה אחת בצורה שטחית ולא מפורטת או לא ענה על השאלות כלל 0-6 נק'

<p>שלושה ומעלה מהקריטריונים לא התקיימו.</p> <p>(2-0 נק')</p>	<p>2 מהקריטריונים הבאים לא התקיים.</p> <p>(3-2 נק')</p>	<p>העבודה הוגשה בצורה אסתטית בפורמט וורד, כתב DAVID גודל 12. אורכה בין שניים לשלושה עמודים. נעשה שימוש בכותרות, נערכה הגהה.</p> <p>4-5 נק'</p>	<p>5 נקודות</p>	<p>אסתטיקה ועמידה בדרישות הגשת המטלה : העבודה מוגשת בצורה אסתטית באורך 2-3 עמודים פורמט וורד, כתב DAVID גודל 12 שימוש בכותרות הגהה (שגיאות כתיב סימני פיסוק)</p>
<p>התלמיד הגיש באיחור רב את המטלה מעל שבוע</p> <p>1-2 נק'</p>	<p>התלמיד הגיש באיחור קל – עד שבוע את המטלה</p> <p>3-4 נק'</p>	<p>התלמיד עמדה בלוח הזמנים להגשת המטלה</p> <p>5- נק'</p>	<p>5 נקודות</p>	<p>עמידה בלוח</p>

ביבליוגרפיה למורה/ לתלמיד:

- אבישר, ג. (1990). סוגיות בחינוך מיוחד: עזובה ועבריינות נוער. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
- אדד, מ', רהב, ג' ושוהם ש, ג. (2004). קרימינולוגיה. שוקן. ירושלים ותל-אביב.
- אדד, מ., וולף, י. (2003). עבריינות וסטייה חברתית- תיאוריה ויישום. בר אילן: רמת גן
- אולניק-שמש, ד', והיימן, ט. (2012). אלימות ובריונות ברשת בקרב מתבגרים. הד החינוך, 6, 32-3.
- איצקוביץ', נ. (2011) דו"ח כתות בישראל, משרד הרווחה והבטחון החברתי.
- אמיר, ש. (1992). האיום בחופש: דרכי ההשפעה של כתות. ת"א: אוניברסיטת ת"א, פפירוס.
- אשד, ג. (2020). פשיעה גלובלית ושיטור מקומי. אכיפת חוק בעידן דיגיטלי. המרכז הבינתחומי הרצליה - <https://www.ict.org.il/images>
- בוכניק דן ודשן מור. 2015. השפעת סביבת האינטרנט על פרופיל השיפוט המוסרי של בני נוער. <https://portal.macam.ac.il/article/>
- בן ברוך, ס. (2013). עבריינות נוער: מציאות ודרכי ההתמודדות במשטרת ישראל. https://www.suzybenbaruch.com/files/ugd/fd9b14_ad3c41758437446d84f33fc79c98f13e.pdf
- בר-אל, צ. נוימאיר, מ. (2009) פסיכולוגיה כללית. הוצאת רכס פרויקטים חינוכיים בע"מ. אבן יהודה.
- בר-אל, צ. נוימאיר, מ. (2020). מפגשים עם הפסיכולוגיה, מפגש ראשון. הוצאת רכס פרויקטים חינוכיים בע"מ. קדימה.
- הברון, ש. בשרטי-קורדובה, ס. (2019). מידע אמין על מין". הוצאת מודן.
- המועצה לשלום הילד- מרכז לפיתוח ומחקר ילדים בישראל- שנתון סטטיסטי 2010. <https://www.children.org.il/wp-content/uploads/2020/02/>
- חובב מאיר (2002). טיפול ושיקום של נפגעי סמים בישראל. ת"א: צ'ריקובר.
- חובב, מ. מהל, ח. גולן, מ. (2008). מסיכון לסיכוי: התערבויות טיפוליות בנוער עור חוק ובצעירים במצוקה. י-ם: כרמל

טייכמן, מ. (1989). לחיות בעולם אחר: אלכוהול, סמים והתנהגות אנושית. ת"א: רמות.

טרבלוס תמר, היימן טלי ואולניק-שמש דורית. (2011). אלימות באינטרנט מול אלימות פנים אל פנים בקרב בני נוער.

https://www.openu.ac.il/innovation/chais2011/download/tarablus_heiman.pdf

כהן, י. (1975). עבריינים צעירים בישראל. גומא, תל אביב, עמ' 3-50

כספי, י. (1996) סמים מסוכנים, מדיניות, פיקוח, אכיפה ומשפט. הוצאת תמר.

לב ויזל, ר. (2001). ילדים עניים- תפיסת מעמד סוציו אקונומי וקריירה תעסוקתית בעתיד. מפגש לעבודה סוציאלית (4) עמ' 101-119

להב, ח. (2000). נוער בסיכון- התופעה בפרספקטיבה. מניתוק לשילוב (10) עמ' 8-16

לופו, נ. (2020). המוסר של עברייני המחשב. מכון דוידסון. הזרוע החינוכית של מכון ויצמן למדע:

<https://davidson.weizmann.ac.il/online/firefly/>

לקט, ר (2004). משמעות: תוכנית מניעה בנושא סמים לכיתות י'-יא'. ירושלים: משרד החינוך התרבות והספורט, מנהל פדגוגי.

לרנאו, ח (2016). עבריינות ואכיפת חוק – תיאוריה, מדיניות, ביקורת. פרדס הוצאה לאור.

מלכה, מ. (2010). פשיעה בעולם הסייבר והתמודדות עם עבריינות קיברנטית. משטרת ישראל:

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/police_investigations_and_intelligence_department_cybercrime/he/saiber.pdf

מני-איקן, ע. רוזן, ד. מרמור, ע. ברגר-טיקוצ'ינסקי, ט. (2016). בני נוער ברשת - מסוכנות והזדמנות לטיפול סקירת ספרות וראיונות עם אנשי מפתח. מכון הנרייטה סולד.

מסר-הראל, א (2001). צוהר לבית-הסוהר. שירות בתי-הסוהר, לשכת הדוברות.

מסר-הראל, א (2002). התמודדות עם נגע הסמים בשירות בתי-הסוהר. שירות בתי-הסוהר, לשכת הדוברות.

מערכי אכיפה ושיטור עירוני:

https://www.gov.il/he/Departments/ministry_of_public_security/govil-landing-page

משטרת ישראל -

https://www.gov.il/he/departments/israel_police/govil-landing-page

נוה, נ. אלעד, ר. רן, א. (2004). סוציולוגיה במעגלי החברה. הוצאת רכס.

עינת ע. (1995). כן לא שחור לבן- משברי ההתבגרות בישראל על סף שנות ה- 2000. ת"א: איתאב.

עינת, ע., עמלה, ת. (2009). כתב אישום: ליקויי למידה, נשירה ועבריינות. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

פרישטיק, (2020), סטייה חברתית, הוצאת "אח" בע"מ.

רהב, ג. (1986). סטייה חברתית. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

שביט, ג., ושוהם, ש., ג. (1990). עבירות ועונשים. עם עובד, ספריה אוניברסיטאית.

שוהם, ש. ג., תימור, א. (2009). סוגיות בתורת הענישה בישראל. הוצאת אח.

שוהם, א. אזולאי צייכנר, ש. (2008). פיקוח חברתי וקרקועים בבתי הכלא. הוצאת אוניברסיטת בן גוריון.

אוגדן למניעת אלימות במשפחה ואלימות בין זוגית:

https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/prevention-violence-against-women/he/prevention-violence-against-women-2020.pdf?utm_source=go.gov.il&utm_medium=referral

איגוד מרכזי הסיוע לנפגעי ונפגעות תקיפה מינית: <https://www.1202.org.il/centers-union/info/what-is-sexual-assault>

אתר מקום לנפגעי תקיפה מינית: <https://macom.org.il/about/>

אתר הכנסת- סמים ואלכוהול בישראל <https://m.knesset.gov.il/Activity/Info/MMMSummaries19/Drugs.pdf>

אלימות מקוונת בקרב בני נוער, דו"ח של מרכז המידע והמחקר של הכנסת, 2014:

https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/f8c38d55-f7f7-e411-80c8-00155d010977/2_f8c38d55-f7f7-e411-80c8-00155d010977_11_10274.pdf

מאמר אסימוני החופש: <https://thinkil.co.il/texts/m045p003-011/>

בני נוער ברשת- מסוכנות והזדמנות לטיפול, סקירת ספרות וראיונות עם אנשי מפתח:

<https://drive.google.com/file/d/1ACiFDOkSAUr9r1knehCbuwGiVaQwMpHX/view>

חוק הנוער – טיפול והשגחה, תש"ך (1960).

תכנית חברות זוגיות ללא אלימות, מפגשים 8-9: <https://www.gov.il/he/departments/general/molsa-domestic-violence-prevention-and-information>

בנוסף לביבליוגרפיה הייעודית יעשה שימוש בכתבי עת ובעיתונות יומית (כתובה ומקוונת) בהלימה לתכנים ובהתאם לצורך.